

ΣΧΕΔΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ
HELLENIC STANDARD

Σχηματισμός ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων

Greek initialisms and acronyms formation

Κλάση τιμολόγησης: **10**

Πρόλογος

Το παρόν Ελληνικό Πρότυπο επιμελήθηκε η Τεχνική Επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21 «Ορολογία – Γλωσσικοί πόροι» τη γραμματεία της οποίας έχει το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας.

Περιεχόμενα

0	Εισαγωγή.....	4
1	Αντικείμενο.....	5
2	Τυποποιητικές παραπομπές.....	5
3	Όροι και ορισμοί εννοιών.....	5
4	Ποια ανάγκη καλύπτει η χρήση συντομομορφών.....	11
5	Τα ελληνικά αρκτικόλεξα και ακρώνυμα.....	12
6	Ζητήματα προφοράς.....	13
6.1	Η προφορά των ακρωνύμων.....	13
6.2	Η προφορά των αρκτικολέξων.....	14
7	Βήματα της διαδικασίας σχηματισμού ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων.....	16
7.1	Βήμα 1.....	16
7.2	Βήμα 2.....	16
7.3	Βήμα 3.....	17
7.4	Βήμα 4.....	19
8	Αντιμετώπιση των ξενόγλωσσων συντομομορφών.....	20
8.1	Περίπτωση 1.....	20
8.2	Περίπτωση 2.....	21
9	Παράγωγα και σύνθετα που βασίζονται σε συντομομορφές.....	22
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α (Πληροφοριακό) Αλφαβητικό ευρετήριο όρων και θεμάτων.....	23
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β (Πληροφοριακό) Ελληνοαγγλογαλλικό γλωσσάριο όρων.....	29
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ (Πληροφοριακό) Αγγλοελληνογαλλικό γλωσσάριο όρων.....	35
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ (Πληροφοριακό) Γαλλοελληνοαγγλικό γλωσσάριο όρων.....	41
	Βιβλιογραφία.....	47

0 Εισαγωγή

Το παρόν Ελληνικό Πρότυπο βασίζεται κυρίως στην εργασία [5] της βιβλιογραφίας και στα Ελληνικά Πρότυπα ΕΛΟΤ 561-1 και ΕΛΟΤ 402, που έχει εκπονήσει η επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21.

Στο Πρότυπο:

- Δίνονται οι βασικές έννοιες, όροι και ορισμοί, σύμφωνα με τις εργασίες της επιτροπής ISO/TC 37 και τη μεταφορά τους στα ελληνικά από την επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21, σχετικά με τον σχηματισμό των ονομάτων και όρων και ορίζεται η συντομομορφή ως σύντομη μορφή ονόματος ή όρου, ανεξάρτητη ή εξηρημένη από την πλήρη μορφή, αντίστοιχα. Δίνονται τα είδη της συντομομορφής και ιδιαίτερα τα αρκτικόλεξα και ακρώνυμα και σχηματίζεται το εννοιοδιάγραμμα του συστήματος εννοιών όπου αυτά εντάσσονται.
- Επισημαίνεται η ανάγκη της χρήσης των συντομομορφών για όσο το δυνατόν ταχύτερη επικοινωνία.
- Εξετάζονται τα ελληνικά αρκτικόλεξα και ακρώνυμα και σχολιάζονται διάφορα ζητήματα σχετικά με τον σχηματισμό τους και την προφορά τους. Για τη διευκόλυνση της προφοράς τους προτείνεται η καθιέρωση πέραν του πλήρους ονόματος κάθε γράμματος του ελληνικού αλφαβήτου και δεύτερου ονόματος (λιτού ονόματος).
- Καθορίζονται τα βήματα των διαδικασιών
  - σχηματισμού ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων
  - αντιμετώπισης των ξενόγλωσσων συντομομορφών
- Προβλέπεται η χρήση παραγώγων και συνθέτων που βασίζονται σε συντομομορφές.

Σχηματισμός ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων

1 Αντικείμενο

Το παρόν Ελληνικό Πρότυπο περιγράφει μια τυποποιημένη διαδικασία για τον σχηματισμό ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων που μπορεί να ακολουθείται σε περιπτώσεις όταν, για λόγους οικονομίας, είναι επιθυμητή η δημιουργία συντομομορφών από πολυλεκτικούς όρους ή ονόματα.

2 Τυποποιητικές παραπομπές

Τα ακόλουθα τυποποιητικά έγγραφα περιέχουν διατάξεις οι οποίες, μέσω παραπομπής στο παρόν κείμενο, καθίστανται διατάξεις του Προτύπου. Δεδομένου ότι τα εν λόγω έγγραφα είναι χρονολογημένα οι μελλοντικές τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις οποιουδήποτε από τα έγγραφα αυτά δεν έχουν εφαρμογή. Όμως, οι συμμετέχοντες σε συμφωνίες που βασίζονται στο παρόν Πρότυπο ενθαρρύνονται να διερευνούν τη δυνατότητα εφαρμογής της πλέον πρόσφατης έκδοσης των παρακάτω τυποποιητικών εγγράφων. Τα μέλη των IEC και ISO τηρούν καταλόγους των εκάστοτε ισχυόντων Διεθνών Προτύπων.

ISO 704:2000, *Terminology work – Principles and methods*

ISO 1087-1:2000, *Terminology work – Vocabulary – Part 1: Theory and application*

ΕΛΟΤ 402:2009, *Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι*

ΕΛΟΤ 561-1:2006, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή*

3 Όροι και ορισμοί εννοιών

Για τους σκοπούς του παρόντος Ελληνικού Προτύπου, ισχύουν οι όροι και ορισμοί εννοιών του ΕΛΟΤ 561-1 και ιδιαίτερα οι ακόλουθοι όροι και ορισμοί εννοιών (Πηγές: [3] [4] [5] [6]).

3.1

κατασήμανση

παράσταση μιας **έννοιας** με ένα σημείο (σημάδι) που την υποδηλώνει

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Στην **ορολογική εργασία** διακρίνονται τρεις κατασημάνσεις: σύμβολα, **ονόματα** (3.2) και **όροι** (3.3).

[ΕΛΟΤ 561-1:2006, ορισμός 3.4.1]

3.2

όνομα

κατονομασία

λεκτική **κατασήμανση** (3.1) μιας **ατομικής έννοιας**

[ΕΛΟΤ 561-1:2006, ορισμός 3.4.2]

3.3

όρος

ΕΛΟΤ 1455

λεκτική **κατασήμενση** (3.1) μιας **γενικής έννοιας** σε είδιο **θεματικό πεδίο**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Ένας όρος μπορεί να περιέχει σύμβολα και μπορεί να εμφανίζει παραλλαγές, π.χ. διαφορετικούς ορθογραφικούς τύπους.

[ΕΛΟΤ 561-1:2006, ορισμός 3.4.3]

3.4

ρίζα

στοιχείο λέξης που αποτελεί την ετυμολογική βάση μιας οικογένειας λέξεων σε μία ή περισσότερες γλώσσες

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Παράδειγμα ρίζας: το στοιχείο «ριζ-» της λέξης «ρίζα», το οποίο αποτελεί την ετυμολογική βάση μιας οικογένειας λέξεων με τουλάχιστον 36 μέλη¹:

πρωτότυπο: *ρίζα*

παράγωγα: *ριζά (τα), ριζάρι, ριζικό, ριζικός, ριζιμιάς, ριζίτικος, ρίζωμα, ριζώνω*

σύνθετα: *αρριζωτός, βαθύρριζος, εκριζώνω, έρριζα, κονδυλόρριζος, ξεριζώνω, ομόρριζος, παράριζο, ριζάγρα, ριζοβελονιά, ριζοβολώ, ριζοβούνι, ριζόποδα, ριζοσπάστης, ριζοσπάστρια, σύρριζα*

επισύνθετα: *ανεκρίζωτος, ριζοσπαστικοποιώ*

παρασύνθετα: *εκρίζωση, εκριζωτής, εκριζωτικός, ξερίζωμα, ξεριζωμός, ριζοσπαστικοποίηση, ριζοσπαστικός, ριζοσπαστικότητα, ριζοσπαστισμός.*

3.5

απλός όρος

όρος (3.3) που περιλαμβάνει μόνο μία **ρίζα** (3.4)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Παραδείγματα απλών όρων: *ήχος, φως.*

[ΕΛΟΤ 561-1:2006, ορισμός 3.4.4]

3.6

απλό όνομα

όνομα (3.2) που περιλαμβάνει μόνο μία **ρίζα** (3.4)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Παραδείγματα απλών ονομάτων: *Θέμις, Άρης.*

3.7

απλή μορφή

απλός όρος (3.5) ή **απλό όνομα** (3.6)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Παραδείγματα απλών μορφών: *ήχος, Θέμις.*

3.8

σύμπλοκος όρος

όρος (3.3) που περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες **ρίζες** (3.4)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Παραδείγματα σύμπλοκων όρων: *ηχοαπορρόφηση, ταχύτητα του ήχου, φωτοβολία, υπέρυθρο φως.*

[ΕΛΟΤ 561-1:2006, ορισμός 3.4.5]

3.9

σύμπλοκο όνομα

όνομα (3.2) που περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες **ρίζες** (3.4)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Παραδείγματα σύμπλοκων ονομάτων: *Θέμιδος Μέλαθρον, Άρειος Πάγος.*

¹ Σύμφωνα με το Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη

3.10**σύμπλοκο****σύμπλοκη μορφή**

σύμπλοκος όρος (3.8) ή **σύμπλοκο όνομα** (3.9)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Παραδείγματα συμπλόκων: *ηχοαπορρόφηση, Θέμιδος Μέλαθρον.*

3.11**σύμμιγμα**

όρος (3.3) ή **όνομα** (3.2) που σχηματίζεται με σύντμηση και συνδυασμό δύο ή περισσότερων **όρων** ή **ονομάτων**, αντίστοιχα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Η σύμμιξη δεν υπακούει στους κανόνες της κανονικής σύνθεσης λέξεων και τα συμμείγματα δεν θεωρούνται **σύμπλοκοι όροι** ή **σύμπλοκα ονόματα**.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Παραδείγματα συμμιγμάτων: *δυφίο* [(= **δυ**(αδικό) (ψη)**φίο**], *ευρωκώδικας* [= **ευρω**(παϊκός) **κώδικας**], *πετροδολλάριο* [= **πετρ**(ελαι)**οδολλάριο**].

[ΕΛΟΤ 561-1:2006, ορισμός 3.4.13]

3.12**σύνθετο όνομα**

σύμπλοκο όνομα (3.9) ή **σύμμιγμα** (3.11) που κατασημαίνει **ατομική έννοια**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Παραδείγματα σύνθετων ονομάτων: *Θέμιδος Μέλαθρον, Ευρασία.*

3.13**σύνθετος όρος**

σύμπλοκος όρος (3.8) ή **σύμμιγμα** (3.11) που κατασημαίνει **γενική έννοια**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Παραδείγματα σύνθετων όρων: *ηχοαπορρόφηση, δυφίο.*

3.14**σύνθετη μορφή**

σύνθετο όνομα ή **σύνθετος όρος**

3.15**συντόμηση**

δημιουργία μορφής (είτε γραπτής είτε γραπτής και προφορικής) πιο σύντομης από την πλήρη (ή ανεπτυγμένη) μορφή ενός **όρου** ή ενός **ονόματος**.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Αποτέλεσμα της συντόμησης είναι η **συντομομορφή** ή **συντομευμένη μορφή**.

[ΕΛΟΤ 402:2009, ορισμός Α.2.1.3]

3.16**συντομομορφή****συντομευμένη μορφή**

κατασήμευση που σχηματίζεται με **συντόμηση** (3.15), είτε με παράλειψη λέξεων ή γραμμάτων της πλήρους μορφής μιας κατασήμευσης, είτε ανεξάρτητα από αυτήν, ως συνώνυμο της

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Στην πρώτη περίπτωση η συντομομορφή λέγεται **εξηρητημένη συντομομορφή**, ενώ στη δεύτερη **ανεξάρτητη συντομομορφή**

[τροποποίηση ΕΛΟΤ 561-1:2006, ορισμός 3.4.9]

3.17

εξηρητημένη συντομομορφή

συντομομορφή που σχηματίζεται με παράλειψη λέξεων ή γραμμάτων μιας κατασήμανσης μεγαλύτερου μήκους

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Παραδείγματα: **ΕΛΟΤ** (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης), **ΚΟΚ** (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας).

3.18

ανεξάρτητη συντομομορφή

συντομομορφή που σχηματίζεται ανεξάρτητα από την πλήρη μορφή της κατασήμανσης μιας έννοιας και παριστάνει την ίδια έννοια

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Παραδείγματα: α) η μορφή «**ISO**» του International Organization for Standardization (Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης), η οποία αποτελεί σύντομο όνομα του εν λόγω οργανισμού σε όλες τις γλώσσες και είναι το διεθνές πρόθημα **iso-** από το ελληνικό επίθετο **ίσος** β) η μορφή «**ΣΙΑ**» στην ελληνική γλώσσα, για την Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών (Central Intelligence Agency – CIA) των ΗΠΑ γ) η μορφή «**ΕΛΟΤ**» στην αγγλική γλώσσα για τον Hellenic Organization for Standardization (Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης – ΕΛΟΤ).

3.19

συντομογραφία

μη προφερόμενη συντομομορφή

εξηρητημένη συντομομορφή (3.17) που σχηματίζεται με παράλειψη λέξεων ή γραμμάτων μιας λεκτικής κατασήμανσης μεγαλύτερου μήκους και παριστάνει την ίδια **έννοια** αλλά προφέρεται όπως ακριβώς η πλήρης μορφή

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Μερικές φορές αρκεί το πρώτο γράμμα μιας λέξης. Άλλοτε γίνονται ομαδοποιήσεις γραμμάτων μικρών φράσεων. Στη θέση των ελλειπόντων τμημάτων συνήθως μπαίνει *τελεία στιγμή* (.), μερικές φορές και *δεξιοπλαγία* (*I*). Παραδείγματα: **κτλ.** (και τα λοιπά), **βλ.** (βλέπε), **πρβλ** (παράβαλε), **κ.ά.** (και άλλα), **κ.τ.τ.** (και τα τοιαύτα), **κ.ο.κ.** (και ούτω καθεξής), **Δ/νση** (Διεύθυνση), **Κων/νος** (Κωνσταντίνος), **Χ"Γεωργίου** (Χατζηγεωργίου).

3.20

συντομολογία

προφερόμενη συντομομορφή

εξηρητημένη συντομομορφή (3.17) που σχηματίζεται με παράλειψη λέξεων και/ή γραμμάτων μιας λεκτικής **κατασήμανσης** (3.1) μεγαλύτερου μήκους, παριστάνει την ίδια **έννοια** και προφέρεται συντομότερα από την πλήρη μορφή

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Η συντομολογία μπορεί να είναι **μονολεκτική συντομολογία** ή **συντετμημένη μορφή** (3.21) ή **πολυλεκτική συντομολογία** (3.22).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Παραδείγματα: **προκάτ** (προκατασκευασμένος), **ΑΕ [álfá-épsilon]** (Ανώνυμη Εταιρεία), **ΚΟΚ [kok]** (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας).

3.21

συντετμημένη μορφή

μονολεκτική συντομολογία

συντομολογία (3.20) που σχηματίζεται με αποκοπή τμήματος μιας μονολεκτικής **κατασήμανσης** (3.1)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Η **συντετμημένη μορφή** (συντετμημένος όρος ή συντετμημένο όνομα) σχηματίζεται με παράλειψη (σύντμηση) του πρόσθιου τμήματος (πρότμηση), του οπίσθιου τμήματος (απότμηση), του μεσαίου τμήματος (συγκοπή) ή και των δύο ακραίων τμημάτων (αμφίτμηση) ενός μονολεκτικού όρου ή ονόματος. Παράδειγμα: **προκάτ** (*προκατασκευασμένος*).

3.22

πολυλεκτική συντομολογία

συντομολογία (3.20) που σχηματίζεται με παράλειψη λέξεων και/ή γραμμάτων μιας **πολυλεκτικής κατασήμανσης** (3.1)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Παραδείγματα: ΑΕ [álfá-épsilon] (Ανώνυμη Εταιρεία), ΚΟΚ [kok] (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας).

3.23

συνοπτική μορφή

πολυλεκτική συντομολογία (3.22) που χρησιμοποιεί λιγότερες λέξεις από την πλήρη μορφή μιας **κατασήμανσης** (3.1) για την απόδοση της ίδιας **έννοιας**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Παραδείγματα: **Μονομελής** (Πρωτοδικείο), **Τριμελής** (Γλημμελειοδικείο), **πειθαρχικό** (συμβούλιο).

3.24

αρκτικόλεξο

πολυλεκτική συντομολογία (3.22) που σχηματίζεται από τα αρχικά γράμματα των συστατικών στοιχείων της πλήρους μορφής μιας **κατασήμανσης** (3.1) ή από συλλαβές της πλήρους μορφής και προφέρεται γράμμα-γράμμα με τα ονόματα των γραμμάτων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Παραδείγματα αρκτικολέξων: ΑΕ [álfá-épsilon] (Ανώνυμη Εταιρεία), ΙΧ [jóta-çi] (Ιδιωτικής Χρήσης), ΔΣ [déltá-sigma] (Διοικητικό Συμβούλιο), ΚΔΔ [kápa-déltá-déltá ή ku-ðu-ðu] (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας), ΑΠ [álfá-pi] (Άρειος Πάγος), ΚΠΣ [ku-pu-sú] (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Τα αρκτικόλεξα γράφονται κατά κανόνα με όλα γράμματά τους κεφαλαία με ελάχιστες εξαιρέσεις όπου δύναται να γραφεί με πεζό γράμμα το αρχικό κάποιου δευτερεύοντος στοιχείου της πλήρους μορφής όπως: ενός άρθρου ή μιας πρόθεσης, π.χ.: ΤτΕ [tu-tu-é] (Τράπεζα της Ελλάδος).

3.25

ακρώνυμο

πολυλεκτική συντομολογία (3.22) που σχηματίζεται από τα αρχικά γράμματα των συστατικών στοιχείων της πλήρους μορφής μιας **κατασήμανσης** (3.1) ή από συλλαβές της πλήρους μορφής και προφέρεται συλλαβικά

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Παραδείγματα ακρωνύμων: ΚΟΚ [kok] (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας), ΕΠΕ [epé] (Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης), ΟΤΕ [oté] (Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος), ΑΣΕΠ [asép] (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού), ΤΑΧΥΚΩΔ [taçikóð] (ταχυδρομικός κώδικας), ΣτΕ [ste] (Συμβούλιο της Επικρατείας).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Τα ακρώνυμα γράφονται κατά κανόνα με όλα γράμματά τους κεφαλαία με ελάχιστες εξαιρέσεις όπου δύναται να γραφεί με πεζό γράμμα το αρχικό κάποιου δευτερεύοντος στοιχείου της πλήρους μορφής όπως: ενός άρθρου ή μιας πρόθεσης, π.χ.: ΣτΕ [ste] (Συμβούλιο της Επικρατείας), ΑμεΑ [améa] (Άτομα με Αναπηρία). Με πεζά γράμματα γράφονται και τα μεταγραμμένα δάνεια ακρώνυμα των οποίων τα ισοδύναμα ξενόγλωσσα ακρώνυμα είναι ήδη λέξεις της γλώσσας πηγής γραμμένες με πεζά γράμματα, π.χ. λέιζερ (ισοδύναμο του όρου laser < LASER = Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation), ραντάρ (ισοδύναμο του όρου radar < RADAR = RAdio Detection And Ranging).

3.26

αντακρώνυμο

πολυλεκτική μορφή από την οποία προκύπτει ως **ακρώνυμο** δεδομένη λέξη

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Η πολυλεκτική μορφή μπορεί να είναι **σύμπλοκη μορφή** ή **φράση**.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Η δεδομένη λέξη μπορεί, η ίδια, να είναι **ακρώνυμο**. Στην περίπτωση αυτή η αντίστοιχη **πλήρης μορφή** είναι το πρωταρχικό, και φυσικά το μόνο ορθό, αντακρώνυμό της.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3 Παραδείγματα:

Σοβαρά, ορθά:

Φιλίππου Αδελφοί Γαλακτοκομικά Επιχειρήσεις ← **ΦΑΓΕ** (< φάγε)

Πανεργατικό Αγωνιστικό Μέτωπο ← **ΠΑΜΕ** (< πάμε)

Σοβαρά, εσφαλμένα:

Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων ← **ΣΕΒ** (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών)

Διασκεδαστικά:

ΕΛΟΤ 1455

Δεν Έχουμε Ηλεκτρικό ← **ΔΕΗ** (Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού)

Όταν Έχουμε Σχολείο Βαριέμαι ← **ΟΕΣΒ** (Οργανισμός Εκδόσεως Σχολικών Βιβλίων)

3.27

πλήρες όνομα <γράμματος του αλφαβήτου>

το **όνομα** που έχει ένα γράμμα στο ελληνικό αλφάβητο χωρίς καμιά μεταβολή

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Παραδείγματα πλήρων ονομάτων γραμμάτων: Το πλήρες όνομα του γράμματος <α> είναι **άλφα** και προφέρεται [álfα]; το πλήρες όνομα του γράμματος <β> είναι **βήτα** και προφέρεται [vítα]; το πλήρες όνομα του γράμματος <μ> είναι **μι** και προφέρεται [mí]; το πλήρες όνομα του γράμματος <ω> είναι **ωμέγα** και προφέρεται [oméγα].

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Παράδειγμα αρκτικόλεξου: ΔΣ [délta-síγμα] (Διοικητικό Συμβούλιο),

3.28

λιτό όνομα <γράμματος του αλφαβήτου>

μονοσύλλαβο **όνομα** ενός γράμματος που χρησιμοποιείται στην εκφορά ενός **αρκτικόλεξου**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Το λιτό όνομα ενός φωνήεντος είναι μία συλλαβή που αποτελείται μόνο από το φωνήεν· π.χ. το λιτό όνομα του γράμματος <α> είναι **α** και προφέρεται [á]; το λιτό όνομα του γράμματος <ω> είναι **ω** και προφέρεται [o].

Παράδειγμα αρκτικόλεξου: ΑΕΙ [aeí] (Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Το λιτό όνομα ενός συμφώνου με δισύλλαβο **πλήρες όνομα** είναι μία συλλαβή που αποτελείται από το σύμφωνο και από το φωνήεν **ου** [u] και σπανιότερα από το φωνήεν της πρώτης συλλαβής του πλήρους ονόματος· π.χ. το λιτό όνομα του γράμματος <κ> είναι **κου** και προφέρεται [ku] και σπανιότερα **κα** και προφέρεται [ka].

Παράδειγματα αρκτικόλεξων: ΣΚ [su-kú] (Σάββατο και Κυριακή, ΣαββατοΚύριακο), ΚΨΜ [ka-psi-mí] (Κέντρο Ψυχαγωγίας Μονάδας)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3 Το λιτό όνομα ενός συμφώνου με μονοσύλλαβο **πλήρες όνομα** είναι μία συλλαβή που αποτελείται από το σύμφωνο και από ένα φωνήεν, συνήθως το φωνήεν **ου** [u], ή είναι ακριβώς το **πλήρες όνομα** του συμφώνου. π.χ. το λιτό όνομα του γράμματος <μ> είναι **μου** και προφέρεται [mu] ή **μι** και προφέρεται [mi].

Παράδειγματα αρκτικόλεξων: ΔΝΤ [du-nu-tú] (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο), ΕΜΠ [e-mi-pí] (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο)

3.29

πληρωνυμικό αρκτικόλεξο

αρκτικόλεξο που προφέρεται με τα **πλήρη ονόματα** των γραμμάτων του

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Παραδείγματα πληρωνυμικών αρκτικόλεξων: ΑΕ [álfα-épsilon] (Ανώνυμη Εταιρεία), ΙΧ [jóta-çi] (Ιδιωτικής Χρήσης), ΔΣ [délta-síγμα] (Διοικητικό Συμβούλιο).

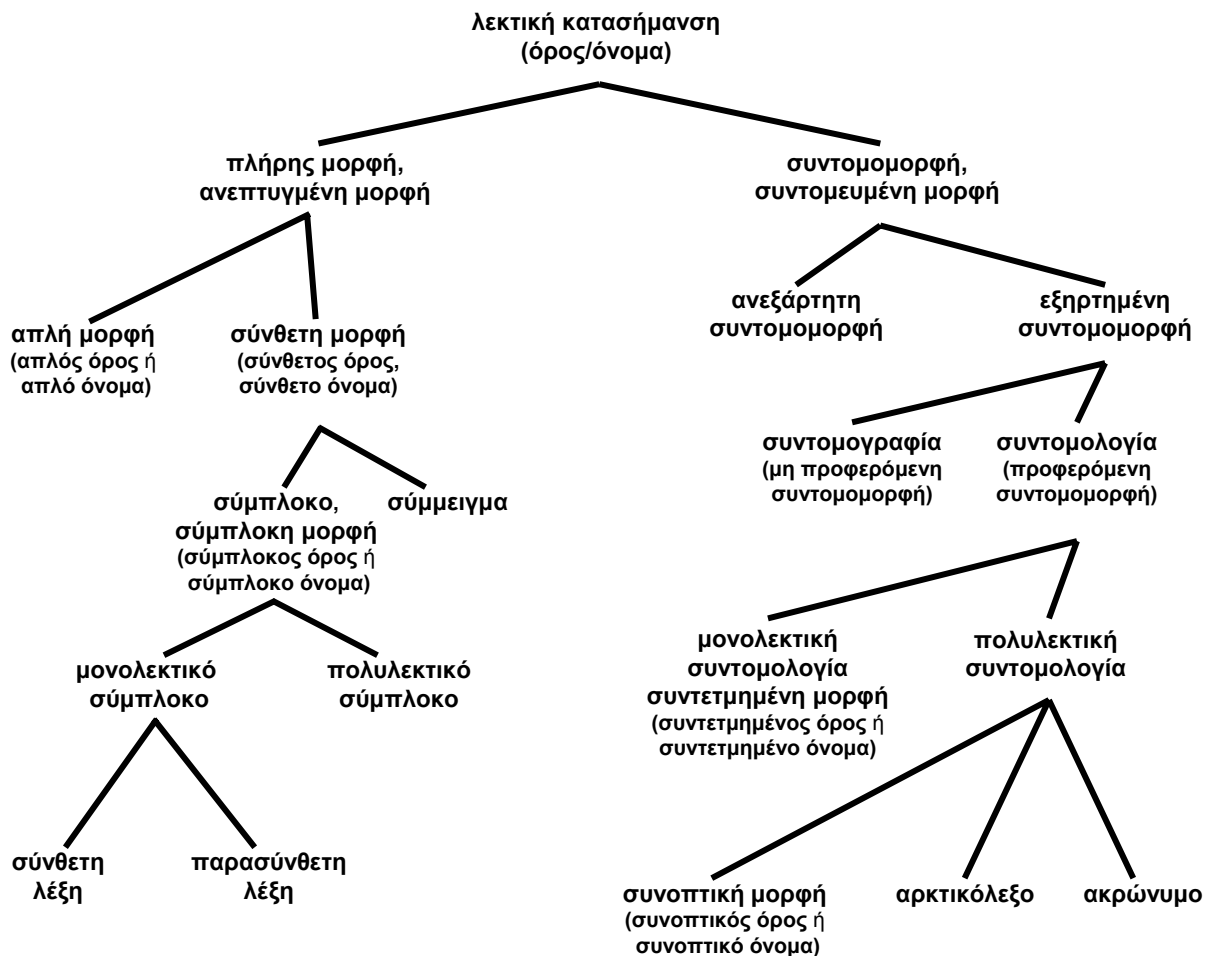
3.30

λιπωνυμικό αρκτικόλεξο

αρκτικόλεξο που προφέρεται με τα **λιτά ονόματα** των γραμμάτων του

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Παραδείγματα λιπωνυμικών αρκτικόλεξων: ΑΕΙ [aeí] (Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα), ΚΠΣ [ku-pu-sú] (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης), ΕΚΤ [e-ku-tú] (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα), ΚΨΜ [ka-psi-mí] (Κέντρο Ψυχαγωγίας Μονάδας), ΑΦΜ [a-fi-mí] (Αριθμός Φορολογικού Μητρώου), ΔΝΤ [du-nu-tú] (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο), ΕΜΠ [e-mi-pí] (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο).

Στο σχήμα 1 δίνεται το εννοιοδιάγραμμα του συστήματος εννοιών της λεκτικής κατασήμανσης.

Σχήμα 1 Οι συντομομορφές και η θέση τους στο γενικότερο εννοιολογικό διάγραμμα του συστήματος εννοιών της λεκτικής κατασήμανσης

4 Ποια ανάγκη καλύπτει η χρήση συντομομορφών

Η οικονομία χρόνου στην επικοινωνία και μετάδοση της γνώσης είναι ανάγκη του ανθρώπινου νου. Η **έννοια**, ως φορέας της γνώσης, είναι νοητή οντότητα που αποτελείται από έναν μοναδικό συνδυασμό χαρακτηριστικών – που προκύπτει πλήρως από τον ορισμό της – και *λεκτικά* αποδίδεται (*κατασημαίνεται*) με ένα **όνομα** ή έναν **όρο**. Η *κατασήμανση* αυτή υπακούει σε αρχές σχηματισμού όρων όπως η *διαφάνεια*, η *συνέπεια*, η *γλωσσική καταλληλότητα*, η *γλωσσική οικονομία*, η *παραγωγικότητα* και η *γλωσσική ορθότητα* δεν παύει όμως να βασίζεται, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, σε μια *σύμβαση* των μελών της κοινότητας που είναι κοινωνοί της έννοιας. Το όνομα ή ο όρος αποτελεί συμβατική λεκτική παράσταση της έννοιας και είναι ο γλωσσικός *διαμεσολαβητής* που γεφυρώνει την έννοια μεταξύ δύο επικοινωνούντων ανθρώπινων εγκεφάλων E1 και E2, ώστε ακόμα και αν έχουμε μειώσει στο ελάχιστο την οποιαδήποτε άλλη «διαδρομή επικοινωνίας» (*κανάλι μετάδοσης*) μεταξύ τους μένει αυτός ο γλωσσικός διαμεσολαβητής ως ο «ελάχιστος δρόμος»:

$$\text{έννοια (E1)} \rightleftharpoons \text{όρος/όνομα} \rightleftharpoons \text{έννοια (E2)}$$

Από την άλλη μεριά, ο αριθμός των λέξεων μιας γλώσσας είναι πεπερασμένος και δεν επαρκεί για μια «μία προς μία» αντιστοίχισή τους με τις έννοιες της γνώσης, που είναι απείρως περισσότερες. Έτσι, ο **όρος** ή το **όνομα** δεν είναι πάντοτε μια απλή και σύντομη λέξη· οι περιπτώσεις όπου πρόκειται για μια *μεγάλη λέξη* (παράγωγη, σύνθετη ή παρασύνθετη) ή μια *φράση* αποτελούμενη από δύο, τρεις, τέσσερις ή και περισσότερες λέξεις (*πολύλεκτο*) δεν είναι καθόλου σπάνιες.

Η ανάγκη για πιο γρήγορη, ει δυνατόν *ακαριαία*, επικοινωνία οδηγεί τους E1 και E2, και την κοινότητα γενικότερα, στην επινόηση και χρήση *συντομεύσεων* ακόμα και αυτού του *ελάχιστου δρόμου*, δηλαδή του ελάχιστου δυνατού χρόνου. Για παράδειγμα, η συντομευμένη πρόταση «*Βρήκα το ΦΕΚ με το ΠΔ για το μισθολόγιο*» σε σύγκριση με την πλήρη πρόταση «*Βρήκα το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με το Προεδρικό Διάταγμα για το μισθολόγιο*» έχει 31 % λιγότερες λέξεις, 57 % λιγότερα γράμματα (54 % λιγότερους χαρακτήρες, μαζί με τα διαστήματα) και 51 % λιγότερες συλλαβές· δηλαδή με την απλή παραδοχή ότι οι συλλαβές είναι περίπου ισόχρονες, ο χρόνος επικοινωνίας στην προκειμένη περίπτωση ελαττώθηκε στο μισό περίπου (49 %) και το γραπτό κείμενο μειώθηκε στο 46 %.

Σήμερα, στη λεγόμενη Κοινωνία της Πληροφορίας, η *ταχύτητα* διακίνησης της γνώσης παίζει σπουδαιότατο ρόλο· και επομένως, η ανάγκη χρήσης συντομομορφών είναι επιτακτικότερη. Ιδιαίτερα έντονο είναι το φαινόμενο στα πεδία <τεχνολογία πληροφοριών> και <ηλεκτρονικές>, τα οποία είναι ακριβώς τα πεδία εκείνα που παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην επεξεργασία, αποθήκευση, μετάδοση και διανομή της γνώσης.

5 Τα ελληνικά αρκτικόλεξα και ακρώνυμα

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ενώ η ανεξάρτητη συντομομορφή έχει ελευθερία επιλογής, η εξηρημένη συντομομορφή προϋποθέτει επέμβαση στη μορφή του όρου ή ονόματος, είτε μόνο στη γραπτή μορφή του (*συντομογραφία*) είτε και στην γραπτή και στην προφορική μορφή του (*συντομολογία: συνοπτική μορφή, συντετμημένη μορφή, αρκτικόλεξο, ακρώνυμο*).

Η συντόμευση στη γραπτή μορφή, είτε συνοδεύεται είτε όχι από συντόμευση στην προφορική, έχει σημασία στο γραπτό κείμενο και διέπεται από *τυπογραφικές* και/ή *ορογραφικές* συμβάσεις, που κανονικά πρέπει να προηγούνται του κειμένου για να ενημερώνεται ο αναγνώστης πριν φθάσει στο κείμενο.

Η συντόμευση της προφορικής μορφής πέραν της γραπτής μορφής επιφέρει βαθύτερη μεταβολή στη γλώσσα, γιατί αφορά τον ζωντανό λόγο στον οποίο χρησιμοποιούνται πλέον *αυτοδύναμα συντομευμένα ονόματα* ή *όροι*, ως *συνώνυμα* των ανεπτυγμένων μορφών. Η συντόμευση αυτή διέπεται από *ορολογικές* συμβάσεις και αρχές. Από τις τέσσερις κατηγορίες, που προαναφέρθηκαν, το φαινόμενο των *συντετμημένων μορφών* δεν είναι εκτεταμένο· και οι *συνοπτικές μορφές*, από τη φύση τους, δεν προκαλούν μεγάλη μορφολογική αλλοίωση ούτε εισάγουν νέες λεξικές μονάδες, σε αντίθεση με τα *αρκτικόλεξα* και τα *ακρώνυμα*, που γι' αυτόν τον λόγο έχουν ιδιαίτερο ορολογικό ενδιαφέρον.

Στην ελληνική γλώσσα, δημιουργούνται πρωτογενώς αρκτικόλεξα και ακρώνυμα, τα οποία στο μεγαλύτερο μέρος τους είναι ονόματα. Μια μεγάλη κατηγορία όμως αρκτικόλεξων και ακρωνύμων (όρων ή ονομάτων σε σύγχρονους αναπτυσσόμενους τομείς) έρχονται από άλλες γλώσσες (κυρίως από την αγγλική) και «εισβάλλουν» στην επικοινωνία· γι' αυτά τίθεται αμέσως το διπλό ερώτημα: **αν και πώς** θα αποδοθούν με ισοδύναμα ελληνικά.

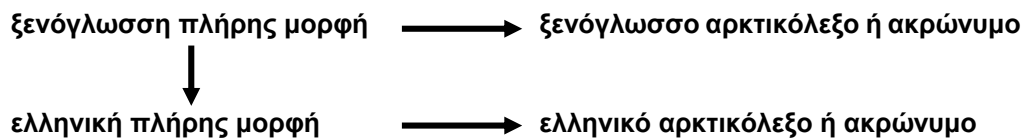
Το αν θα αποδοθούν με ισοδύναμα ελληνικά ή όχι αποτελεί απόφαση γλωσσικής πολιτικής και η επιλογή επαφίεται στην εκτίμηση του ονοματοθέτη. Σε όποια περίπτωση όμως αποφασιστεί ότι ένα ξενόγλωσσο (π.χ. αγγλικό) αρκτικόλεξο ή ακρώνυμο **δεν** θα αποδοθεί με ισοδύναμο ελληνικό, τότε αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως αυτούσιο ξενόγλωσσο δάνειο με λατινικούς χαρακτήρες και με την προφορά του της γλώσσας πηγής, όπως λ.χ. το αγγλικό (διεθνές πλέον) αρκτικόλεξο **ISDN**² [ai-es-di-én]. Αυτά τα δάνεια λειτουργούν ως *ανεξάρτητες συντομομορφές* στα ελληνικά εφόσον δεν προκύπτουν από ελληνικές πλήρεις μορφές.

Σημείωση: Σε πολύ λίγες περιπτώσεις έχει γίνει *μεταγραφή* της ξενόγλωσσης συντομομορφής στο ελληνικό αλφάβητο, ως χωριστού συνώνυμου ονόματος ή όρου, χωρίς αναφορά στην ξενόγλωσση πλήρη μορφή – και πολύ περισσότερο

² **ISDN**: Integrated Services Digital Network (*ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών*)

στην ελληνική πλήρη μορφή – λ.χ. **CIA** → **ΣΙΑ** [sía] (Central Intelligence Agency – Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών – ΗΠΑ), **AIDS** → **έιτζ** [éidz] (Acquired Immune Deficiency Syndrome – σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας). Και σε αυτές τις περιπτώσεις πρόκειται για επιλογή *ανεξάρτητης συντομομορφής*.

Αν η απόφαση είναι να δημιουργηθεί αρκτικόλεξο ή ακρώνυμο στα ελληνικά πρέπει πρώτα να σχηματιστεί η ελληνική πλήρης μορφή (δηλαδή να δημιουργηθεί το ισοδύναμο πλήρες ελληνικό όνομα ή ο ισοδύναμος πλήρης ελληνικός όρος) και στη συνέχεια να σχηματιστεί το ελληνικό αρκτικόλεξο ή ακρώνυμο π.χ. World Health Organization → Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας → **ΠΟΥ** [pói] (βλέπε και Σχήμα 2).

Σχήμα 2 Τα ελληνικά αρκτικόλεξα ή ακρώνυμα που είναι ισοδύναμα με ξενόγλωσσα προκύπτουν από την ελληνική ισοδύναμη πλήρη μορφή

Είναι φανερό, επομένως, ότι το θέμα της απόδοσης (σχηματισμού, προφοράς, γένους, αριθμού, πτώσης) των ελληνικών αρκτικόλεξων και ακρωνύμων – είτε αυτά σχηματίζονται πρωτογενώς είτε σχηματίζονται ως ισοδύναμα ξενόγλωσσων αρκτικόλεξων και ακρωνύμων – είναι καθαρά υπόθεση της ελληνικής γλώσσας και πρέπει να ακολουθεί κανόνες που προσιδιάζουν σ' αυτήν.

Το καθαρά γραμματικό ζήτημα του *γένους*, του *αριθμού* και της *πτώσης* των ελληνικών αρκτικόλεξων και ακρωνύμων δεν εμφανίζει ιδιαίτερη δυσκολία και συνοψίζεται στον κανόνα:

Το ελληνικό αρκτικόλεξο ή ακρώνυμο δεν έχει διαφορετικό τύπο στον πληθυντικό αριθμό και έχει γένος, αριθμό και πτώση ίδια με εκείνα της αντίστοιχης πλήρους μορφής.

Παραδείγματα:

ο ΟΤΕ (= ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος), της ΔΕΗ (= της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού), την ΕΛΕΤΟ (= την Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας), το ΥΠΕΧΩΔΕ (= το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων), τα ΕΛΤΑ (= τα Ελληνικά Ταχυδρομεία), των ΕΛΤΑ (= των Ελληνικών Ταχυδρομείων), οι ΕΛΜΕ (= οι Ενώσεις Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης), τους ΟΤΑ (= τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης), τις ΠΑΕ (= τις Ποδοσφαιρικές Ανώνυμες Εταιρείες).

Ο κανόνας αυτός ισχύει και για τα υιοθετημένα ως δάνεια ξενόγλωσσα αρκτικόλεξα και ακρώνυμα π.χ. το ISDN (= το ψηφιακό δίκτυο ενοποιημένων υπηρεσιών), του ISDN, τα ISDN (και όχι τα ISDNs).

Τα αρκτικόλεξα και ακρώνυμα, τόσο τα ελληνικά όσο και τα ξενόγλωσσα, κανονικά δεν γράφονται με τελείες, όπως γίνεται στις συντομογραφίες.

Ο σχηματισμός και η προφορά των ελληνικών αρκτικόλεξων και ακρωνύμων είναι αλληλένδετα και εδώ είναι όπου εμφανίζεται πρόβλημα. Θα επιλέξουμε να είναι *αρκτικόλεξο* ή *ακρώνυμο*; Από ποια μέρη της πλήρους μορφής θα το σχηματίσουμε; Πώς θα προφέρεται και πώς η προφορά του θα επηρεάσει τον σχηματισμό του;

6 Ζητήματα προφοράς

6.1 Η προφορά των ακρωνύμων

Σε ό,τι αφορά την προφορά των ελληνικών ακρωνύμων δεν υπάρχει ιδιαίτερο πρόβλημα. Αυτά αντιμετωπίζονται όπως οι κανονικές ελληνικές λέξεις, με τη διαφορά ότι κατά την προφορά τους δεν συνδυάζονται διαδοχικά φωνήεντα για να σχηματίσουν διψηφα φωνήεντα: <αι>, <ει>, <οι> κτλ. ή συνδυασμούς <αυ>, <ευ>, <ηυ>, ενώ κατά τα άλλα **ακολουθείται η φωνολογία της νέας ελληνικής**.

Παραδείγματα: **ΑΕΙ** [aeí] και όχι [aí] (Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα), **ΠΟΥ** [pói] και όχι [pu] (Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας), **ΣΜΑ** [zma] (Σχολή Μηχανικών Αεροπορίας), **ΚΕΓΕ** [céje] (Κεντρική Επιτροπή Γενικών Εξετάσεων), **ΣΔΟΕ** [zδóe] (Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος).

Για να προφέρονται «όπως οι κανονικές ελληνικές λέξεις» τα ακρώνυμα θα πρέπει να περιέχουν υπαρκτές – και επομένως επιτρεπτές – για την ελληνική γλώσσα ακολουθίες φωνημάτων και ιδιαίτερα συμφώνων. Δυσπρόφερτες διαδοχές συμφώνων δεν απαντώνται καθόλου ή απαντώνται ελάχιστα στη σημερινή ελληνική γλώσσα.

Για παράδειγμα, το διμελές σύμπλεγμα [ys] δεν απαντάται μέσα σε ελληνικές λέξεις – και εκεί που θα μπορούσε να υπάρξει³ έχει ήδη αντικατασταθεί από το [ks] – επειδή δε το φώνημα /y/ δεν είναι καταληκτικό σύμφωνο ελληνικών λέξεων, το σύμπλεγμα αυτό δεν απαντάται ούτε και σε συνταιριάσματα λέξεων. Έτσι εξηγείται γιατί η συντομομορφή **ΓΣΕΕ** (= Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος) προφέρεται ως ακρώνυμο [jeseé] και όχι [yseé] υποδηλώνοντας ότι θα ήταν πιο εύστοχο το ακρώνυμο αυτό να γράφεται **ΓΕΣΕΕ** μορφή καθ' όλα επιτρεπτή.

Ο τονισμός των ακρωνύμων είναι θέμα επιλογής του ονοματοθέτη και γίνεται συνήθως στη λήγουσα, λιγότερο συχνά στην παραλήγουσα και σπάνια στην προπαραλήγουσα (παραδείγματα: Πίνακες 2 και 4, τελευταία στήλη).

6.2 Η προφορά των αρκτικολέξων

Το πρόβλημα στην προφορά των ελληνικών **αρκτικολέξων** οφείλεται κυρίως στο ότι λίγα από τα ονόματα των γραμμάτων του ελληνικού αλφαβήτου (μόνο 9 από τα 24) είναι μονοσύλλαβα (σε αντίθεση με το λατινικό αλφάβητο, του οποίου, κυρίως στην αγγλική και γαλλική, τα ονόματα των γραμμάτων είναι, σχεδόν όλα, μονοσύλλαβα). Έτσι, η απαγγελία των ονομάτων των γραμμάτων ενός ελληνικού αρκτικολέξου είναι μακροσκελής γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με το σκοπό της αρκτικολέκτησης (δηλαδή τη συντόμευση). Για παράδειγμα, αν τη συντομομορφή **ΟΗΕ** (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών) την προφέρουμε ως *αρκτικόμελο* [ómikron-íta-épsilon] κερδίζουμε μόνο δύο συλλαβές έναντι της πλήρους μορφής (μείωση των 10 συλλαβών σε 8) και επομένως ο χρόνος δεν είναι πολύ μικρότερος: αντίθετα, η προφορά της συντομομορφής **ΟΗΕ** ως *ακρωνύμου* [oié] μειώνει τις 10 συλλαβές σε 3.

Η δυσκολία για την προφορική απόδοση των ελληνικών **αρκτικολέξων** μπορεί να ξεπεραστεί ως ένα βαθμό με συντόμευση των πλήρων ονομάτων των γραμμάτων: δηλαδή με την καθιέρωση μονοσύλλαβων ονομάτων που θα χρησιμοποιούνται σε όλες τις περιπτώσεις όπου απαιτείται απαγγελία των ονομάτων πολλών διαδοχικών γραμμάτων, όπως είναι η εκφορά των αρκτικολέξων.

Παράλληλα, λοιπόν, με το **πλήρες όνομα** του κάθε γράμματος, καθιερώνεται και ένα **λιτό όνομα**, που, αν πρόκειται για φωνήεν θα είναι μια συλλαβή αποτελούμενη από το ίδιο το φωνήεν, ενώ αν πρόκειται για σύμφωνο με δισύλλαβο πλήρες όνομα θα είναι μια συλλαβή που θα σχηματίζεται από το υπόψη σύμφωνο και το φωνήεν <ου> και σπανιότερα από το φωνήεν της πρώτης συλλαβής του πλήρους ονόματος, ενώ αν πρόκειται για σύμφωνο με μονοσύλλαβο πλήρες όνομα θα σχηματίζεται από το υπόψη σύμφωνο και ένα φωνήεν, συνήθως το φωνήεν **ου** [u], ή είναι ακριβώς το πλήρες όνομα του συμφώνου⁴ (βλέπε Πίνακα 1).

Ως κοινό φωνήεν για την λιπή ονομασία όλων των συμφώνων έχει προταχθεί το φωνήεν <ου> [u] με το σκεπτικό ότι το φωνήεν αυτό είναι το φώνημα που είναι κοντινότερο στον τόνο που παράγεται από τον λάρυγγα και τη φωνητική συσκευή του ανθρώπου αν προσπαθήσει να προφέρει το οποιοδήποτε σύμφωνο «μόνο του», χωρίς κανένα συγκεκριμένο φωνήεν.

³ Όπως λ.χ. στον αόριστο των ουρανικόληκτων ρημάτων των οποίων το θέμα λήγει σε /y/ : αόριστος του ρήματος <διαλέγω> → <διάλεγ-σα> → <διάλεξα> [ðjáleksa]

⁴ «Λιτωνυμική» διδασκαλία των γραμμάτων του ελληνικού αλφαβήτου γινόταν από παλιά στην στοιχειώδη εκπαίδευση. Για παράδειγμα, στα τέλη του 19ου αιώνα στο Δημοτικό Σχολείο ενός χωριού της Σάμου διδάσκονταν τα σύμφωνα του ελληνικού αλφαβήτου με τα λιτά ονόματα που σχηματίζονται από το φώνημα του αντίστοιχου συμφώνου και το φώνημα /a/: βα, γα, δα, ζα, θα, κα, λα, μα, να, ξα, πα, ρα, σα, τα, φα, χα, ψα. Στο Δημοτικό Σχολείο του ίδιου χωριού, στη δεκαετία του 1950, η διδασκαλία των συμφώνων γινόταν με τα λιτά ονόματα που σχηματίζονται από την πρώτη συλλαβή των πλήρων ονομάτων: βη, γα, δε, ζη, θη, κα, λα, μι, νι, ξι, πι, ρο, σι, τα, φι, χι, ψι.

Πίνακας 1 – Τα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου, με τα πλήρη και τα λιτά ονόματά τους και τη φωνητική απόδοσή τους στα αρκτικόλεξα

Γράμμα	Όνομα γράμματος		φώνητική απόδοση σε πληρωνυμικό αρκτικόλεξο	φώνητική απόδοση σε λιτωνυμικό αρκτικόλεξο
	πλήρες	λιτό		
α	άλφα	α	[álfa]	[a]
β	βήτα	βου ή βη	[víta]	[vu] ή [vi]
γ	γάμα	γου ή γα	[γάma]	[γy] ή [γα]
δ	δέλτα	δου ή δε	[δέlta]	[δy] ή [δε]
ε	έψιλον	ε	[épsilon]	[e]
ζ	ζήτα	ζου ή ζη	[zíta]	[zy] ή [zi]
η	ήτα	η	[íta]	[i]
θ	θήτα	θου ή θη	[θíta]	[θy] ή [θi]
ι	γιώτα	ι	[ióta]	[i]
κ	κάπα	κου ή κα	[kápa]	[ky] ή [ka]
λ	λάμδα	λου ή λα	[lámða]	[ly] ή [la]
μ	μι	μου ή μι	[mi]	[my] ή [mi]
ν	νι	νου ή νι	[ni]	[ny] ή [ni]
ξ	ξι	ξου ή ξι	[ksi]	[ksy] ή [ksi]
ο	όμικρον	ο	[ómikron]	[o]
π	πι	που ή πι	[pi]	[py] ή [pi]
ρ	ρο	ρου ή ρο	[ro]	[ry] ή [ro]
σ	σίγμα	σου ή σι	[sígamma]	[sy] ή [si]
τ	ταυ	του ή τα(υ)	[taf]	[ty] ή [ta(f)]
υ	ύψιλον	υ	[ípsilon]	[i]
φ	φι	φου ή φι	[fi]	[fy] ή [fi]
χ	χι	χου ή χι	[çi]	[çy] ή [çi]
ψ	ψι	ψου ή ψι	[psi]	[psy] ή [psi]
ω	ωμέγα	ω	[oméga]	[o]

Ο λιτωνυμικός σχηματισμός ελληνικών αρκτικόλεξων είναι υπαρκτός και τον συναντούμε στην πράξη.

Παραδείγματα: *ΚΚΕ* [ku-ku-é] (= Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας), *ΣΚ⁵* [su-ku] (= Σαββατο και Κυριακή), *ΠΣΚ¹⁰* [pu-su-ku] (= Παρασκευή, Σαββατο και Κυριακή), *ΚΠΣ* [ku-pu-sú] (= Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης), *ΕΜΠ* [e-mi-pi] (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο), *ΑΠΘ* [a-pi-θi ή a-pi-θíta] (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)

Σε ό,τι αφορά τον τονισμό, για τα πληρωνυμικά αρκτικόλεξα δεν υπάρχει ζήτημα: σ'αυτά προφέρονται διαδοχικά τα πλήρη ονόματα των γραμμάτων ως ένα εκφώνημα αποτελούμενο από χωριστές λέξεις που απέχουν χρονικά μεταξύ τους όπως οι λέξεις μιας φράσης (παραδείγματα: Πίνακας 3, προτελευταία στήλη). Στα λιτωνυμικά αρκτικόλεξα η χρονική απόσταση μεταξύ των ονομάτων των γραμμάτων είναι μικρότερη: είναι χρονική απόσταση συλλαβών. Ο τονισμός γίνεται στο όνομα του τελευταίου γράμματος (παραδείγματα: Πίνακας 3, τελευταία στήλη).

⁵ Χρησιμοποιείται συχνά από τους στρατιώτες για τις άδειές τους.

7 Βήματα της διαδικασίας σχηματισμού ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων

7.1 Βήμα 1

Αν η συντομομορφή, γραμμένη με μόνο τα αρχικά γράμματα των λέξεων, προφέρεται συλλαβικά εύκολα και σύμφωνα με τη φωνολογία της νέας ελληνικής γλώσσας (δηλαδή δεν είναι γλωσσοδέτης, τα συμπλέγματα συμφώνων είναι συμπλέγματα της ελληνικής γλώσσας, δεν παρατηρείται χασμωδία διαδοχικών φωνηέντων), τότε υιοθετείται ως ακρώνυμο.

Εφαρμογή έχουμε στα παραδείγματα του Πίνακα 2.

Πίνακας 2 – Παραδείγματα σχηματισμού και προφοράς ακρωνύμων που αποτελούνται από τα αρχικά γράμματα των λέξεων

Συντομομορφή	Πλήρης μορφή (Όνομα ή όρος)	Προφορά
ΑΔΕΔΥ	Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων	[aδεδί]
ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα	[aeί]
ΑΕΚ	Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπόλεως	[άek]
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	[aέρ]
ΓΑΔΑ	Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής	[γάδα]
ΓΕΑ	Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας	[jέα]
ΓΕΣ	Γενικό Επιτελείο Στρατού	[jes]
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού	[δεί]
ΕΔΕ	Ένορκη Διοικητική Εξέταση	[eδέ]
ΕΚΠΑ	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	[ékpa]
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς	[éspa]
ΟΤΕ	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος	[otέ]
ΠΑΟΚ	Πανθεσσαλονίκιος Αθλητικός Όμιλος Κωνσταντινοπολιτών	[páok]
ΤΕΕ	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας	[teέ]
ΥΠΑ	Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας	[ýpa]

7.2 Βήμα 2

Αν η συντομομορφή δεν προφέρεται εύκολα και σύμφωνα με τη φωνολογία της νέας ελληνικής γλώσσας (δηλαδή έχει διαδοχικά σύμφωνα που δεν συνηθίζονται στην ελληνική γλώσσα και προφέρονται δύσκολα ή παρατηρείται χασμωδία διαδοχικών φωνηέντων) αποφασίζεται αν θα μείνει αρκτικόλεξο και επιλέγεται τρόπος προφοράς των ονομάτων των γραμμάτων (πληρωνυμικά ή λιτωνυμικά).

Εφαρμογή έχουμε στα παραδείγματα αρκτικολέξων του Πίνακα 3, στα οποία χρησιμοποιούνται ήδη εναλλακτικά και οι δύο τρόποι προφοράς.

Πίνακας 3 – Παραδείγματα σχηματισμού και προφοράς αρκτικόλεξων*)

Συντομο- μορφή	Πλήρης μορφή (Όνομα ή όρος)	Αρκτικόλεξο πληρωνυμικό [Προφορά]	Αρκτικόλεξο λιτωνυμικό [Προφορά]
ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρεία	[álfα-épsilon]*	[aé]
ΑΕΒΕ	Ανώνυμη Εμπορική Βιομηχανική Εταιρεία	[álfα-épsilon-víta- épsilon]	[aevé]*
ΑΠΘ	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	[álfα-pi-θíta]	[a-pi-θί]* ή [a-pi-θíta]
ΑΦΜ	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου	[álfα-fi-mi]	[a-fi-mí]* ή [a-fu-mú]
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	[δέlta-ni-taf]	[du-nu-tú]*
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο	[δέlta-síγμα]*	[du-sú]
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	[epsilon-kápa-taf]	[e-ku-tú]*
ΕΜΠ	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	[épsilon-mi-pí]	[e-mi-pí]*
ΚΚΕ	Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας	[kápa-kápa-épsilon]	[ku-ku-é]*
ΚΠΣ	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης	[kappa-pí-síγμα]	[ku-pu-sú]*
ΜΜΕ	Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας	[mi-mi-épsilon]	[mi-mi-é]* ή [mu-mu-é]
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου	[ni-pi-δέlta-δέlta]*	[nu-pu-δy-δύ]
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου	[ni-pi-jóta-δέlta]*	[nu-pu-i-δύ]
ΤΞΓΜΔ	Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας ⁶	[taf-ksi-γάμα-mi-δέlta]	[tu-ksu-γy-mu-δύ]*
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	[fi-pi-álfα]	[fi-pi-ά]* ή [fu-pu-ά]

*) Σημειώνεται με αστερίσκο (*) το αρκτικόλεξο που χρησιμοποιείται συχνότερα.

7.3 Βήμα 3

Αν η συντομομορφή

- δεν προφέρεται εύκολα και σύμφωνα με τη φωνολογία της νέας ελληνικής γλώσσας και
- δεν υιοθετείται ως αρκτικόλεξο,

τότε εντοπίζεται αν υπάρχει τμήμα της που προφέρεται εύκολα και από το υπόλοιπο λαμβάνεται και το φωνήεν που ακολουθεί κάποιο ή κάποια από τα αρκτικά σύμφωνα (ή και το σύμφωνο που ακολουθεί κάποιο ή κάποια από τα αρκτικά φωνήεντα), ώστε να προφέρεται συλλαβικά ως ακρώνυμο.

Εφαρμογή έχουμε στα παραδείγματα του Πίνακα 4.

⁶ του Ιονίου Πανεπιστημίου

Πίνακας 4 – Παραδείγματα σχηματισμού και προφοράς ακρωνύμων που δεν αποτελούνται μόνο από τα αρχικά γράμματα των λέξεων

Αρκτικόλεξο → Ακρώνυμο	Πλήρης μορφή (Όνομα ή όρος)	Αρκτικόλεξο	Ακρώνυμο [Προφορά]
ΔΚΑΤΣΑ→ ΔΙΚΑΤΣΑ	Διαπανεπιστημιακό Κέντρο Αναγνώρισεως Τίτλων Σπουδών Αλλοδαπής	–	[dikatsá]
ΔΠΘ→ ΔΗΠΕΘΕ	Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο	–	[ðipeθé]
ΕΑ→ ΕΛΑΣ	Ελληνική Αστυνομία	–	[elás]
ΕΕΟ→ ΕΛΕΤΟ	Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας	–	[eléto]
ΕΙΥΑΕ→ ΕΛΙΝΥΑΕ	Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας	–	[eliniaé]
ΕΟΤ→ ΕΛΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης	–	[eléto]
ΕΦΙΑ→ ΕΝΦΙΑ	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων	–	[éfia]
ΠΣΚ→ ΠΑΣΟΚ	Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα	–	[pasók]
ΥΕΟ→ ΥΠΕΘΟ	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας	–	[ipeθó]
ΥΠΧΔΕ→ ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων	–	[ipeχodé]

Στον Πίνακα 5 δίνονται συντομομορφές που δεν ακολουθούν τους προηγούμενους τρόπους, εντάσσονται όμως στα ακρώνυμα.

Πίνακας 5 – Παραδείγματα σχηματισμού και προφοράς συντομομορφών που δεν ακολουθούν τους προηγούμενους τρόπους

Συντομομορφή	Πλήρης μορφή (Όνομα ή όρος)	Αρκτικόλεξο	Ακρώνυμο [Προφορά]
NIMΤΣ ⁷	Νοσηλευτικό Ίδρυμα Μετοχικού Ταμείου Στρατού	–	[ní-mi-ts]
ΩΡΛ ⁸	ΩτοΡΙνοΛαρυγγολόγος (ΩτοΡΙνοΛΑρυγγολόγος)	–	[orilá]

⁷ Η συντομομορφή **NIMΤΣ** αποτελεί υβριδική περίπτωση· προφέρεται με τρία μέρη: *ακρωνυμικό-αρκτικολεξικό-ακρωνυμικό*: NI-M-TΣ [ní-mi-ts].

⁸ Η συντομομορφή **ΩΡΛ** σχηματίζεται από τα αρχικά των συνθετικών ενός πολυσύνθετου μονολέκτου, αλλά προφέρεται ως ακρώνυμο από τις πρώτες συλλαβές των συνθετικών αυτών. Θα μπορούσε να είχε υιοθετηθεί ως ακρώνυμο **ΩΡΙΛΑ** με την ίδια προφορά.

ΜΚΟ ⁹	Μη Κυβερνητική Οργάνωση	–	[micíó]
ΓΣΕΕ ¹⁰	Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας	–	[jeseé]
ΓΓΕΤ ¹¹	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας	–	[jejét]

7.4 Βήμα 4

Εξετάζεται αν το αρκτικόλεξο ή ακρώνυμο **A** το οποίο έχει επιλεγεί ενδέχεται να ταυτίζεται με άλλο ή άλλα που αντιστοιχούν σε διαφορετικές πλήρεις μορφές. Αν συμβαίνει το **A** να αντιστοιχεί **έστω και σε μία** άλλη πλήρη μορφή **στο ίδιο θεματικό πεδίο** τότε το **A** απορρίπτεται και πρέπει να αναζητηθεί άλλο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η λεξικογραφική έρευνα που συνεπάγεται το βήμα αυτό μπορεί να γίνεται παράλληλα με τις διεργασίες των προηγούμενων βημάτων, ώστε η όλη εργασία να καταλήγει σε αποδεκτό αποτέλεσμα.

Στον Πίνακα 6 δίνεται ένα παράδειγμα ταύτισης ακρωνύμου σε διαφορετικά θεματικά πεδία.

Πίνακας 6 – Παράδειγμα ταύτισης ακρωνύμου σε διαφορετικά θεματικά πεδία

Ακρώνυμο	Πλήρης μορφή	Θεματικό πεδίο
ΕΟΚ [eók]	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα	Πολιτική, Οικονομία
ΕΟΚ [eók]	Εθνικός Οργανισμός Καπνού	Γεωργία
ΕΟΚ [eók]	Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης	Αθλητισμός

Στον Πίνακα 7 δίνεται ένα παράδειγμα απόρριψης ακρωνύμου λόγω ταύτισής του με άλλο στο ίδιο θεματικό πεδίο.

Πίνακας 7 – Παράδειγμα απόρριψης ακρωνύμου λόγω ταύτισής του με άλλο στο ίδιο θεματικό πεδίο

Ακρώνυμο	Πλήρης μορφή	Θεματικό πεδίο
ΕΟΤ [eót]	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού	Εθνική Οικονομία
~~ΕΟΤ~~ [eót] → ΕΛΟΤ [elót]	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης	Εθνική Οικονομία

⁹ Η συντομομορφή **ΜΚΟ** σχηματίζεται από τα αρχικά γράμματα των λέξεων της πλήρους μορφής, αλλά προφέρεται ως ακρώνυμο από τις πρώτες συλλαβές των λέξεων. Θα μπορούσε να είχε υιοθετηθεί ως ακρώνυμο: **ΜΗΚΥΟ**.

¹⁰ Η συντομομορφή **ΓΣΕΕ** σχηματίζεται από τα αρχικά γράμματα των λέξεων της πλήρους μορφής, αλλά προφέρεται ως ακρώνυμο με την «αφανή» προσθήκη και του φωνήεντος που ακολουθεί το αρχικό γράμμα **Γ** της πρώτης λέξης. Θα μπορούσε να είχε υιοθετηθεί ως ακρώνυμο: **ΓΕΣΕΕ**.

¹¹ Η συντομομορφή **ΓΓΕΤ** σχηματίζεται από τα αρχικά γράμματα των λέξεων της πλήρους μορφής, αλλά προφέρεται ως ακρώνυμο με την «αφανή» προσθήκη και του φωνήεντος που ακολουθεί το αρχικό γράμμα **Γ** της πρώτης λέξης. Θα μπορούσε να είχε υιοθετηθεί ως ακρώνυμο: **ΓΕΣΕΕ**.

8 Αντιμετώπιση των ξενόγλωσσων συντομομορφών

8.1 Περίπτωση 1

Είναι δυνατή η υιοθέτηση της **διεθνούς απόδοσης**, των συντομομορφών που **έχουν καθιερωθεί διεθνώς** και αντιπροσωπεύουν:

- ονόματα διεθνών οργανισμών ή οργάνων: φορέων, οργανώσεων, επιτροπών, ομάδων, γραφείων, συλλόγων, ενώσεων κ.τ.τ.
- ονόματα συμφωνιών, συνθηκών, συμβάσεων κ.τ.τ.
- ονόματα συστημάτων, δικτύων κ.τ.τ.
- ονόματα προγραμμάτων, έργων κ.τ.τ.
- ονόματα προτύπων, κανονισμών, ευρωπαϊκών οδηγιών κ.τ.τ.
- ονόματα φυσικών, χημικών, βιολογικών κ.ά. φαινομένων ή οντοτήτων
- ευρείας διάδοσης διεθνείς όρους σε διάφορα θεματικά πεδία.

Στον Πίνακα 8 δίνονται παραδείγματα διεθνών συντομομορφών που έχουν ήδη υιοθετηθεί και στα ελληνικά ως ανεξάρτητες συντομομορφές.

Πίνακας 8 – Διεθνείς συντομομορφές που έχουν ήδη υιοθετηθεί

Διεθνής συντομομορφή	Ξενόγλωσση πλήρης μορφή	Ελληνική πλήρης μορφή
AIDS [éidz]	Acquired Immune Deficiency Syndrome	σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας
ASCII [áski]	American Standard Code for Information Interchange	Αμερικανικός Πρότυπος Κώδικας Ανταλλαγής Πληροφοριών
CEN [sen]	Comité Européen de Normalisation	Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης
CENELEC [senelék]	Comité Européen de Normalisation Electrotechnique	Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης
DNA [di-en-éi]	De(s)oxyriboNucleic Acid	δεσοξυριβονουκλεϊκό οξύ
GATT [gat]	General Agreement on Tariffs and Trade	Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου
GSM [dzi-es-ém]	Global System for Mobile communications	Παγκόσμιο Σύστημα Κινητών Επικοινωνιών
IEE [ái-double-i]	Institute of Electrical Engineers	Ινστιτούτο Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
IEEE [ái-triple-i]	Institute of Electrical and Electronic Engineers	Ινστιτούτο Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών
ISO ¹² [ízo]	International organization for Standardization	Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης
ITU [ái-ti-ju]	International Telecommunication Union	Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών

¹² Η συντομομορφή **ISO** είναι ανεξάρτητη συντομομορφή για όλες τις γλώσσες. Βλέπε 3.18

JPEG [dzei-peg]	Joint Photographic Experts Group	Μεικτή Ομάδα Εμπειρογνομόνων Φωτογραφίας
MIT [em-ai-tí]	Massachussetts Institute of Technology	Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης
MoMA [móma]	Museum of Modern Art	Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
NATO ¹³ [náto]	North Atlantic Treaty Organization	Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου
R&TTE [ar-end-ti-ti-í] ή [ar-και-ti-ti-í]	Radio & Telecommunications Terminal Equipment directive	Οδηγία σχετικά με τον ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό
RACE [réis]	Research and development in Advanced Communications technologies for Europe	Έρευνα και ανάπτυξη σε προηγμένες επικοινωνιακές τεχνολογίες για την Ευρώπη {Πρόγραμμα ΕΕ}
RIBA [ríba]	Royal Institute of British Architects	Βασιλικό Ινστιτούτο Βρετανών Αρχιτεκτόνων
RNA [ar-en-εί]	RiboNucleic Acid	ριβονουκλεϊκό οξύ
UPS [ju-pi-es]	Uninterruptible Power Supply	αδιάλειπτη τροφοδοσία ισχύος

8.2 Περίπτωση 2

Αν αποφασιστεί να δημιουργηθεί ελληνικό αρκτικόλεξο ή ακρώνυμο για την υπό εξέταση έννοια, αφού έχει ήδη δημιουργηθεί η ελληνική πλήρης μορφή, ακολουθούνται τα βήματα του κεφαλαίου 7.

Στον Πίνακα 9 δίνονται παραδείγματα συντομομορφών αυτής της κατηγορίας.

Πίνακας 9 – Διεθνείς συντομομορφές για τις οποίες έχουν σχηματιστεί ελληνικές ισοδύναμες συντομομορφές

Ξενό γλωσση συντομομορφή	Ξενόγλωσση πλήρης μορφή	Ελληνική πλήρης μορφή	πληρωνυμικό αρκτικόλεξο	λιτωνυμικό αρκτικόλεξο	Ακρώνυμο
CPU	Central Processing Unit	Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας	ΚΜΕ [kápa-mi-épsilon]	–	ΚΜΕ [kme]
CSF	Community Support Framework	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης	ΚΠΣ [kápa-pi-sígamma]	ΚΠΣ [ku-pu-sú]	–
DTE	Data Terminal Equipment	Τερματικός Εξοπλισμός Δεδομένων	ΤΕΔ [taf-épsilon-déлта]	–	ΤΕΔ [téδ]

¹³ Στην περίπτωση αυτή υιοθετήθηκε το αγγλικό ακρώνυμο **NATO** στη γραπτή μορφή του· επειδή όμως όλα τα γράμματα του είναι και γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου, το ακρώνυμο αυτό διαβάζεται σαν ελληνική λέξη.

ECB	European Central Bank	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	ΕΚΤ [épsilon -kápa-taf]	ΕΚΤ [e-ku-tú]	ΕΚΤ [ekt]
EU	European Union	Ευρωπαϊκή Ένωση	ΕΕ [epsilon- épsilon]		ΕΕ [eé]
IMF	International Monetary Fund	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	ΔΝΤ [délta-ni-taf]	ΔΝΤ [du-nu-tú]	–
IOC	International Olympic Committee	Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή	–	–	ΔΟΕ [dóe]
UN	United Nations	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	–	–	ΟΗΕ [oié]
USA	United States of America	Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής	–	–	ΗΠΑ [ípa]
WHO	World Health Organization	Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας	–	–	ΠΟΥ [pói]

9 Παράγωγα και σύνθετα που βασίζονται σε συντομομορφές

Σε ειδικές περιπτώσεις, για την κάλυψη κοινών γλωσσικών αναγκών, αλλά και υπαρκτών ορολογικών αναγκών, μπορούν να σχηματίζονται υβριδικά **παράγωγα** με θέμα ένα αρκτικόλεξο ή ακρώνυμο (ελληνικό ή διεθνές) και επιτρεπτές ελληνικές παραγωγικές καταλήξεις, ή **σύνθετα** των οποίων κάποιο από τα συνθετικά είναι αρκτικόλεξο ή ακρώνυμο.

Στον Πίνακα 10 δίνονται παραδείγματα συντομομορφών αυτής της κατηγορίας.

Πίνακας 10 – Παράγωγα και σύνθετα που βασίζονται σε συντομομορφές

Υβριδικό παράγωγο ή σύνθετο (ελληνικό ή ξενόγλωσσο)	Όρος με την ξενόγλωσση συντομομορφή	Ελληνικός όρος με χρήση της απλής συντομομορφής	Ελληνικός όρος με χρήση του υβριδικού παραγωγού ή συνθέτου
ΑΕΚτζής [aekdzís]	–	οπαδός της ΑΕΚ	ΑΕΚτζής
νατοϊκός [natoikós]	NATO base	βάση του NATO	νατοϊκή βάση
ΙΠπαγής [ai-pi-pajís]	IP-based transport	μεταφορά βασιζόμενη στο πρωτόκολλο IP	ΙΠπαγής μεταφορά
ISDN-συμβατός [ai-es-di-én simvatós]	ISDN-compatible line	γραμμή συμβατή με δίκτυο ISDN	ISDN-συμβατή γραμμή
ΟΣΙπαγής [ozipajís]	OSI-based application	εφαρμογή βασιζόμενη στο μοντέλο OSI	ΟΣΙπαγής εφαρμογή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α (Πληροφοριακό)

Αλφαβητικό ευρετήριο όρων και θεμάτων

Όρος ή θέμα	Παράγραφος	Όρος ή θέμα	Παράγραφος
ακολουθία συμφώνων	6.1		3.29, 3.30, 5, 7.2, 7.3, 7.4, 9
ακολουθία φωνημάτων	6.1		
ακρωνυμικό μέρος	7.3	αρχή σχηματισμού όρων	4
ακρώνυμο	Τίτλος, Εισαγωγή, 1, 3.25, 3.26, 5, 7.1, 7.3, 7.4, 8.2, 9	αρχικά γράμματα	3.24, 7.1
		αρχικά γράμματα λέξεων	7.1
αλφάβητο	3.27, 3.28	αρχικά συνθετικών	7.3
αμφίτιμηση, παράλειψη και των δύο ακραίων τμημάτων	3.21	αρχικό γράμμα	3.24, 3.25, 7.3, 7.4
αναγνώστης	5	ατομική έννοια	3.2, 3.12
αναθεώρηση	2	αυτοδύναμο συντομευμένο όνομα	5
αναπτυσσόμενος τομέας	5	αυτοδύναμος συντομευμένος όρος	5
αναφορά	5	αυτούσιο ξενόγλωσσο δάνειο	5
ανεξάρτητη συντομομορφή	Εισαγωγή, 3.16, 3.18, 5, 8.1	βήματα της διαδικασίας σχηματισμού ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων	7
ανεπτυγμένη μορφή	5	βιβλιογραφία	Εισαγωγή
ανθρώπινος εγκέφαλος	4	γενική έννοια	3.3, 3.13
ανθρώπινος νους	4	γένος	5
αντακρώνυμο	3.26	γλώσσα	3.4, 3.18, 5
αντικείμενο	1	γλώσσα πηγή	3.25, 5
αντιμετώπιση των ξενόγλωσσων συντομομορφών	Εισαγωγή, 8	γλωσσική καταλληλότητα	4
αντίστοιχη πλήρης μορφή	5	γλωσσική οικονομία	4
αντιστοίχιση	4	γλωσσική ορθότητα	4
απλή μορφή	3.7	γλωσσική πολιτική	5
απλή συντομομορφή	9	γλωσσικός διαμεσολαβητής	4
απλό όνομα	3.6, 3.7	γλωσσοδέτης	7.1
απλός όρος	3.5, 3.7	γνώση	4
αποδεκτό αποτέλεσμα	7.4	γράμμα	3.27, 3.28, 3.29, 3.30, 4
απόδοση	5	γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου	Εισαγωγή
αποθήκευση της γνώσης	4	γράμμα-γράμμα	3.24
αποκοπή τμήματος μονολεκτικής κατασήμενσης	3.21	γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου	8.1
απόρριψη ακρωνύμου	7.4	γραμματικό ζήτημα	5
απότμηση, παράλειψη του οπίσθιου τμήματος	3.21	γραπτή μορφή	3.15, 5, 8.1
άρθρο	3.24, 3.25	γραπτό κείμενο	5
αριθμός	5	δάνειο	5
αριθμός των λέξεων μιας γλώσσας	4	δάνειο ακρώνυμο	3.25
αρκτικό σύμφωνο	7.3	δευτερεύον στοιχείο	3.24, 3.25
αρκτικολεξικό μέρος	7.3	δεύτερο όνομα	Εισαγωγή
αρκτικολέξο	Τίτλος, Εισαγωγή, 1, 3.24, 3.27, 3.28,	δημιουργία μορφής	3.15
		δημιουργία συντομομορφών από πολυλεκτικούς όρους ή ονόματα	1

Όρος ή θέμα	Παράγραφος	Όρος ή θέμα	Παράγραφος
διαδικασία σχηματισμού ελληνικών αρκτικόλεξων και ακρωνύμων	7	εννοιοδιάγραμμα	3.23, 4, 8.2
διαδοχικά σύμφωνα	7.2	εννοιοδιάγραμμα του συστήματος	Εισαγωγή
διαδοχικά φωνήεντα	6.1	εννοιών της λεκτικής κατασήμεανσης	3
διαδρομή επικοινωνίας	4	εξηρητημένη συντομομορφή	Εισαγωγή, 3.16, 3.17, 3.19, 3.20, 5
διανομή της γνώσης	4	επεξεργασία της γνώσης	4
διάταξη	2	επικοινωνία	Εισαγωγή, 4, 5
διαφάνεια	4	επιλογή	5
διαφορετική πλήρης μορφή	7.4	επιτρεπτή μορφή	6.1
διεθνείς συντομομορφές για τις οποίες έχουν σχηματιστεί ελληνικές ισοδύναμες συντομομορφές	8.2	επιτροπή	Εισαγωγή
διεθνείς συντομομορφές που έχουν ήδη υιοθετηθεί	8.1	ετυμολογική βάση	3.4
διεθνές ακρώνυμο	9	ευρείας διάδοσης διεθνείς όροι	8.1
διεθνές αρκτικόλεξο	5, 9	εφαρμογή	2
διεθνές πρόθεμα	3.18	ζητήματα προφοράς	6
Διεθνές Πρότυπο	2	ζωντανός λόγος	5
διεθνής όρος	8.1	θεματικό πεδίο	3.3, 7.4, 8.1
διεθνής συντομομορφή	8.1	ισοδύναμο ελληνικό ακρώνυμο	5
διεργασία	7.4	ισοδύναμο ελληνικό αρκτικόλεξο	5
διμελές σύμπλεγμα	6.1	ισοδύναμο ξενόγλωσσο ακρώνυμο	3.25
διπλό ερώτημα	5	ισοδύναμο πλήρες ελληνικό όνομα	5
δισύλλαβο πλήρες όνομα	3.28	ισοδύναμος πλήρης ελληνικός όρος	5
δίψηφο φωνήεν	6.1	κανάλι μετάδοσης	4
δυσπρόφερη διαδοχή συμφώνων	6.1	κανόνας	5
έγγραφο	2	κανονική ελληνική λέξη	6.1
είδιο θεματικό πεδίο	3.3	καταληκτικό σύμφωνο	6.1
ελάχιστος δρόμος	4	κατασήμεανση	3.1, 3.16, 3.17, 3.18, 3.23, 3.24, 3.25, 4
ελάχιστος δυνατός χρόνος	4	κατηγορία	5
ελληνικά αρκτικόλεξα και ακρώνυμα	5	κείμενο	5
ελληνική γλώσσα	5, 6.1	κεφαλαίο γράμμα	3.24, 3.25
ελληνική λέξη	8.1	κοινή γλωσσική ανάγκη	9
ελληνική πλήρης μορφή	5, 8.1, 8.2	κοινότητα	4
ελληνικό ακρώνυμο	Τίτλος, Εισαγωγή, 1, 8.2, 9	Κοινωνία της Πληροφορίας	4
ελληνικό αλφάβητο	3.27, 3.28, 5	κοινωνός της έννοιας	4
ελληνικό αρκτικόλεξο	Τίτλος, Εισαγωγή, 1, 8.2, 9	λεκτική κατασήμεανση	3.2, 3.3, 3.19, 3.20
Ελληνικό Πρότυπο	Εισαγωγή, 1	λέξη	3.19, 3.23, 3.26, 4, 7.1, 7.4
ελληνικό υβριδικό παράγωγο	9	λεξική μονάδα	5
ελληνικό υβριδικό σύνθετο	9	λεξικογραφική έρευνα	7.4
ελληνικός όρος με χρήση απλής συντομομορφής	9	λήγουσα	6.1
ελληνικός όρος με χρήση υβριδικού παραγώγου	9	λιτό όνομα	Εισαγωγή, 3.28, 3.30
ελληνικός όρος με χρήση υβριδικού παραγώγου ή συνθέτου	9	λιτνωμικά	7.2
ελληνικός όρος με χρήση υβριδικού συνθέτου	9	λιτνωμικό αρκτικόλεξο	8.2, 3.30, 7.2
έννοια	Εισαγωγή, 3, 3.1, 3.18, 3.19, 3.20,	μελος της κοινότητας	4
		μεταβολή στη γλώσσα	5
		μεταγαμμένο δάνειο ακρώνυμο	3.25
		μεταγραφή	5
		μετάδοση της γνώσης	4

Όρος ή θέμα	Παράγραφος	Όρος ή θέμα	Παράγραφος
μη προφερόμενη συντομομορφή	3.19	ονόματα χημικών φαινομένων ή οντοτήτων	8.1
μήκος	3.19	ονοματοθέτης	5
μονολεκτική κατασήμευση	3.21	οργανισμός	3.18
μονολεκτική συντομολογία	3.20, 3.21	ορθογραφικός τύπος	3.3
μονολεκτικό όνομα	3.21	ορισμός	Εισαγωγή, 3, 4
μονολεκτικός όρος	3.21	ορογραφική σύμβαση	5
μονοσύλλαβο όνομα	3.28	όροι και ορισμοί εννοιών	3
μορφή	Εισαγωγή	ορολογική αρχή	5
μορφολογική αλλοίωση	5	ορολογική εργασία	3.1
νέα ελληνική γλώσσα	7.1, 7.2, 7.3	ορολογική σύμβαση	5
νοητή οντότητα	4	ορολογικό ενδιαφέρον	5
ξενόγλωσση πλήρης μορφή	5, 8.1, 8.2	όρος	Εισαγωγή, 3, 3.3, 3.5, 3.8, 3.11, 4, 5
ξενόγλωσση συντομομορφή	8.2, 9	όρος με ξενόγλωσση συντομομορφή	9
ξενόγλωσσο ακρώνυμο	3.25, 5	παράγωγα και σύνθετα που βασίζονται σε συντομομορφές	9
ξενόγλωσσο αρκτικόλεξο	5	παράγωγη λέξη	4
ξενόγλωσσο υβριδικό παράγωγο	9	παραγωγική κατάληξη	9
ξενόγλωσσο υβριδικό σύνθετο	9	παραγωγικότητα	4
οικογένεια λέξεων	3.4	παράγωγο	Εισαγωγή, 9
οικονομία χρόνου	4	παραδείγματα συντομομορφών	8.2, 9
ομαδοποιήσεις γραμμάτων	3.19	παραδείγματα σχηματισμού και προφοράς ακρωνύμων	7.3
όνομα	Εισαγωγή, 3.1, 3.6, 3.9, 3.11, 3.27, 4, 5	παραδείγματα σχηματισμού και προφοράς αρκτικόλεξων	7.2
όνομα, κατονομασία	3.2	παραδείγματα σχηματισμού και προφοράς συντομομορφών	7.3
ονόματα βιολογικών οντοτήτων	8.1	παράλειψη γραμμάτων	3.16
ονόματα βιολογικών φαινομένων	8.1	παράλειψη και των δύο ακραίων τμημάτων, αμφίτημηση	3.21
ονόματα γραφείων	8.1	παράλειψη λέξεων	3.16
ονόματα διεθνών οργανισμών ή οργάνων	8.1	παράλειψη λέξεων ή γραμμάτων	3.17, 3.19
ονόματα δικτύων	8.1	παράλειψη λέξεων και/ή γραμμάτων	3.20, 3.22
ονόματα ενώσεων	8.1	παράλειψη τμήματος, σύντμηση	3.21
ονόματα επιτροπών	8.1	παράλειψη του μεσαίου τμήματος, συγκοπή	3.21
ονόματα έργων	8.1	παράλειψη του οπίσθιου τμήματος, απότμηση	3.21
ονόματα ευρωπαϊκών οδηγιών	8.1	παράλειψη του πρόσθιου τμήματος, πρότμηση	3.21
ονόματα κανονισμών	8.1	παραλήγουσα	6.1
ονόματα ομάδων	8.1	παραλλαγή	3.3
ονόματα οργανώσεων	8.1	παραπομπή	2
ονόματα προγραμμάτων	8.1	παραστάση έννοιας	3.1
ονόματα προτύπων	8.1	παρασύνθετη λέξη	4
ονόματα συλλόγων	8.1	πεδίο	4
ονόματα συμβάσεων	8.1	πεζό γράμμα	3.24, 3.25
ονόματα συμφωνιών	8.1	πλήρης όνομα	Εισαγωγή, 3.27, 3.28, 3.29
ονόματα συνθηκών	8.1	πλήρης μορφή	Εισαγωγή, 3.16, 3.18, 3.19, 3.20, 3.23, 3.24, 3.25,
ονόματα συστημάτων	8.1		
ονόματα των γραμμάτων	3.24		
ονόματα φορέων	8.1		
ονόματα φυσικών οντοτήτων	8.1		
ονόματα φυσικών φαινομένων	8.1		
ονόματα φυσικών, χημικών, βιολογικών κ.ά. φαινομένων ή οντοτήτων	8.1		
ονόματα χημικών οντοτήτων	8.1		

Όρος ή θέμα	Παράγραφος	Όρος ή θέμα	Παράγραφος
	3.26, 7.2, 7.3, 7.4	σύνθετη μορφή	3.14
πληρωνυμικά	7.2	συνθετικό	7.3, 9
πληρωνυμικό αρκτικόλεξο	3.29, 7.2, 8.2	σύνθετο	Εισαγωγή, 9
ποια ανάγκη καλύπτει η χρήση συντομομορφών	4	σύνθετο όνομα	3.12, 3.14
πολυλεκτική κατασήμευση	3.22	σύνθετος όρος	3.13, 3.14
πολυλεκτική μορφή	3.26	συνοπτική μορφή	3.23, 5
πολυλεκτική συντομολογία	3.20, 3.22, 3.23, 3.24, 3.25	συνταίριασμα λέξεων	6.1
πολυλεκτικό όνομα	1	συντετμημένη μορφή	3.20, 3.21, 5
πολυλεκτικός όρος	1	συντετμημένο όνομα	3.21
πολύλεκτο	4	συντετμημένος όρος	3.21
πολυσύνθετο μονολέκτο	7.3	σύντμηση	3.11
πρόθεση	3.24, 3.25	σύντμηση, παράλειψη τμήματος	3.21
προπαραλήγουσα	6.1	συντομειμένη μορφή	3.16
πρότμηση, παράλειψη του πρόσθιου τμήματος	3.21	συντόμηση	3.15, 3.16, 5
προφερόμενη συντομομορφή	3.20	σύντομο όνομα	3.18
προφορά	Εισαγωγή, 5, 7.3	συντομογραφία	3.19, 5
προφορά των ακρωνύμων	6.1	συντομολογία	3.20, 3.21, 3.22, 5
προφορική μορφή	3.15, 5	συντομομορφή	Εισαγωγή, 3.16, 3.17, 3.18, 6.1, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 9
πρωταρχικό αντακρώνυμο	3.26	συνώνυμο	3.16, 5
πρώτη λέξη	7.4	συνώνυμο όνομα	5
πρώτη συλλαβή	3.28, 7.3, 7.4	συνώνυμος όρος	5
πρώτο γράμμα	3.19	συστατικό στοιχείο	3.24, 3.25
πτώση	5	σύστημα εννοιών	Εισαγωγή
ρίζα	3.4, 3.5, 3.6, 3.8, 3.9	σχηματισμός	Τίτλος, Εισαγωγή, 1, 5
σημείο, σημάδι	3.1	σχηματισμός ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων	Εισαγωγή
στοιχείο λέξης	3.4	σχηματισμός ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων	Τίτλος, 1
συγκοπή, παράλειψη του μεσαίου τμήματος	3.21	σχηματισμός και προφορά ακρωνύμων	7.1
συλλαβή	3.24, 3.25, 3.28	σχηματισμός και προφορά αρκτικολέξων	7.2
συλλαβικά	3.25, 7.1	ταύτιση ακρωνύμου σε διαφορετικά θεματικά πεδία	7.4
σύμβαση	4	ταχύτητα διακίνησης της γνώσης	4
συμβατική λεκτική παράσταση της έννοιας	4	τελεία	5
σύμβολο	3.1, 3.3	τεχνολογία πληροφοριών	4
σύμμιγμα	3.11, 3.12, 3.13	τηλεπικοινωνίες	4
σύμμιξη	3.11	τροποποίηση	2
σύμπλεγμα συμφώνων	7.1	τυπογραφική σύμβαση	5
σύμπλοκα ονόματα	3.11	τυποποιημένη διαδικασία	1
σύμπλοκη μορφή	3.10, 3.26	τυποποιητική παραπομπή	2
σύμπλοκο	3.10	τυποποιητικό έγγραφο	2
σύμπλοκο όνομα	3.9, 3.10, 3.12	τύπος	5
σύμπλοκος όρος	3.8, 3.10, 3.11, 3.13	υβριδική περίπτωση	7.3
συμφωνία	2	υβριδικό παράγωγο	9
σύμφωνο	3.28	υβριδικό σύνθετο	9
συνδασμός	3.11, 6.1	υιοθέτηση της διεθνούς απόδοσης συντομομορφής	8.1
συνδασμός χαρακτηριστικών	4	υπαρκτή ορολογική ανάγκη	9
συνέπεια	4		
σύνθεση	3.11		
σύνθετη λέξη	4		

Όρος ή θέμα	Παράγραφος
φορέας της γνώσης	4
φράση	3.19, 3.26, 4
φωνήεν	3.28, 7.3
φώνημα	6.1
φωνολογία	6.1, 7.1, 7.2, 7.3
φωνολογία της νέας ελληνικής γλώσσας	6.1, 7.2, 7.3
χαρακτήρας	5
χασμωδία διαδοχικών φωνηέντων	7.1, 7.2
χρήση συντομομορφών	4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β (Πληροφοριακό)

Ελληνοαγγλογαλλικό γλωσσάριο όρων

Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁴
ακολουθία συμφώνων	sequence of consonants	séquence consonantique	6.1
ακολουθία φωνημάτων	sequence of phonemes	séquence phonémique	6.1
ακρωνυμικό μέρος	acronymic part	partie acronymique	7.3
ακρώνυμο	acronym	acronyme	3.25
αλφάβητο	alphabet	alphabet	3.27
αναγνώστης	reader	lecteur	5
αναθεώρηση	revision	révision	2
αναφορά	reference	référence	5
ανεξάρτητη συντομομορφή	independent abbreviated form	forme abrégée indépendante	3.18
ανθρώπινος εγκέφαλος	human brain	cerveau humain	4
ανθρώπινος νους	human mind	esprit humain	4
αντακρώνυμο	backronym	rétroacronyme	3.26
αντιστοιχισή	correspondence	correspondance	4
απλή μορφή	simple form	forme simple	3.7
απλό όνομα	simple name	nom simple	3.6
απλός όρος	simple term	terme simple	3.5
άρθρο	article	article	3.24
αριθμός	number	nombre	5
αρκτικό σύμφωνο	initial consonant	consonne initiale	7.3
αρκτικολεξικό μέρος	initialismic part	partie siglique	7.3
αρκτικόλεξο	initialism	sigle	3.24
αρχή σχηματισμού όρων	principle for term formation	principe de formation des termes	4
αρχικό γράμμα	initial letter	lettre initiale	3.24
ατομική έννοια	individual concept	concept unique	3.2
βιβλιογραφία	bibliography	bibliographie	Εισαγωγή
γενική έννοια	general concept	concept général	3.3
γένος	gender	genre	5
γλώσσα	language	langue	3.4
γλώσσα πηγή	source language	langue source	3.25
γλωσσική καταλληλότητα, καταλληλότητα	appropriateness	adéquation	4
γλωσσική οικονομία	linguistic economy	économie linguistique	4

¹⁴ Ως «παράγραφος» δηλώνεται ένα από τα σημεία του κειμένου (συνήθως το πρώτο) στα οποία απαντάται ο όρος.

Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁴
γλωσσική ορθότητα	linguistic correctness	correction linguistique	4
γλωσσική πολιτική	language policy	politique linguistique	5
γνώση	knowledge	connaissance	4
γράμμα	letter	lettre	3.27
γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου	letter of the Greek alphabet	lettre de l'alphabet grec	Εισαγωγή
γραμματικό ζήτημα	grammatical matter	question grammaticale	5
γραπτή μορφή	written form	forme écrite	3.15
γραπτό κείμενο	written text	texte écrit	5
δάνειο	loan	emprunt	5
δεύτερο όνομα	second name	deuxième nom	Εισαγωγή
διαδοχικά σύμφωνα	successive consonants	consonnes successives	7.2
διαδοχικά φωνήεντα	successive vowels	voyelles successives	6.1
διάταξη	provision	disposition	2
διαφάνεια	transparency	transparence	4
διεθνές ακρώνυμο	international acronym	acronyme international	9
διεθνές αρκτικόλεξο	international initialism	sigle international	5, 9
διεθνές πρόθημα	international prefix	préfixe international	3.18
Διεθνές Πρότυπο	International Standard	Norme internationale	2
διεθνής όρος	international term	terme international	8.1
διεθνής συντομομορφή	international abbreviated form	forme abrégée internationale	8.1
διεργασία	process	processus	7.4
έγγραφο	document	document	2
ελάχιστος δρόμος	least route	moindre parcours	4
ελάχιστος δυνατός χρόνος	least possible time	moindre temps possible	4
ελληνική γλώσσα	Greek language	langue grecque	5, 6.1
ελληνική λέξη	Greek word	mot grec	8.1
ελληνική πλήρης μορφή	Greek full form	forme pleine grecque	5, 8.1
ελληνικό ακρώνυμο	Greek acronym	acronyme grec	Τίτλος
ελληνικό αλφάβητο	Greek alphabet	alphabet grec	3.27
ελληνικό αρκτικόλεξο	Greek initialism	sigle grec	Τίτλος
Ελληνικό Πρότυπο	Hellenic Standard	Norme hellénique	Εισαγωγή
έννοια	concept	concept	Εισαγωγή
εννοιοδιάγραμμα	concept diagram	schéma conceptuel, schéma notionnel	Εισαγωγή
εξηρητημένη συντομομορφή	dependent abbreviated form	forme abrégée dépendante	3.17
επεξεργασία της γνώσης	knowledge processing	traitement des connaissances	4
επικοινωνία	communication	communication	Εισαγωγή
επιλογή	selection	sélection	5
επιτρεπτή μορφή	permissible form	forme permise	6.1
επιτροπή	committee	comité	Εισαγωγή

Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁴
εφαρμογή	application	application	2
θεματικό πεδίο	subject field	domaine	3.3
ισοδύναμο ελληνικό ακρώνυμο	equivalent Greek acronym	acronyme équivalent grec	5
ισοδύναμο ελληνικό αρκτικόλεξο	equivalent Greek initialism	sigle équivalent grec	5
κανάλι μετάδοσης	transmission channel	canal de transmission	4
κανόνας	rule	règle	5
κατασήμανση	designation	désignation	3.1
κατηγορία	category	catégorie	5
κείμενο	text	texte	5
κεφαλαίο γράμμα	capital letter	lettre capitale, lettre majuscule	3.24
κοινότητα	community	communauté	4
Κοινωνία της Πληροφορίας	Information Society	Société de l'Information	4
λεκτική κατασήμανση	verbal designation	désignation verbale	3.2
λέξη	word	mot	3.19
λεξική μονάδα	lexical unit	unité lexicale	5
λεξικογραφική έρευνα	lexicographic research	recherche lexicographique	7.4
μέλος της κοινότητας	community member	membre de la communauté	4
μεταγραφή	transcription	transcription	5
μετάδοση της γνώσης	knowledge transmission	transmission de connaissances	4
μήκος	length	longueur	3.19
μονολεκτική κατασήμανση	single-word designation, monolectic designation	désignation monolexicale, désignation constituée d'un seul mot	3.21
μονολεκτικό όνομα	single-word name, monolectic name	nom monolexical, nom constitué d'un seul mot	3.21
μονολεκτικός όρος	single-word term, monolectic term	terme monolexical, terme constitué d'un seul mot	3.21
μονοσύλλαβο όνομα	monosyllabic name	nom monosyllabe	3.28
μορφολογική αλλοίωση	morphological alteration	altération morphologique	5
νοητή οντότητα	mental entity	entité mentale	4
ξενόγλωσση πλήρης μορφή	foreign full form	forme pleine étrangère	5
ξενόγλωσση συντομομορφή	foreign abbreviated form	forme abrégée étrangère	8.2
ξενόγλωσσο ακρώνυμο	foreign acronym	acronyme étranger	5
ξενόγλωσσο αρκτικόλεξο	foreign initialism	sigle étranger	5
οικογένεια λέξεων	word family	famille de mots	3.4
οικονομία χρόνου	time economy	économie de temps	4
ομαδοποίηση γραμμάτων	letter grouping	groupement de lettres	3.19
όνομα, κατονομασία	name, appellation	nom, appellation	3.2
ονοματοθέτης	namer	nominateur	5
οργανισμός	organization	organisme	3.18
ορισμός	definition	définition	Εισαγωγή

Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁴
ορισμός έννοιας	concept definition	définition d'un concept	3
ορογραφική σύμβαση	terminographical convention	convention terminographique	5
ορολογική εργασία	terminology work	travail terminologique	3.1
ορολογική σύμβαση	terminological convention	convention terminologique	5
ορολογικό ενδιαφέρον	terminological interest	intérêt terminologique	5
όρος	term	terme	3.3
παράγωγη λέξη	derived word	mot dérivé	4
παραγωγικότητα	derivability	dérivabilité	4
παράγωγο	derivative	dérivé	Εισαγωγή
παραλλαγή	variant	variante	3.3
παραπομπή	reference	référence	2
παράσταση έννοιας	concept representation	représentation d'un concept	3.1
παρασύνθετη λέξη	parasynthetic word	mot parasynthétique	4
πεδίο	field	domaine	4
πεζό γράμμα	small letter	lettre minuscule	3.24
πλήρες όνομα	full name	nom plein	Εισαγωγή
πλήρης μορφή	full form	forme pleine	Εισαγωγή
πλήρης μορφή, ανεπτυγμένη μορφή	full form	forme pleine, forme développée, forme en toutes lettres	5
πολυλεκτική κατασήμανση	multi-word designation, polylectic designation	désignation polylexicale, désignation constituée de plusieurs mots	3.21
πολυλεκτική μορφή	multi-word form, polylectic form	forme polylexicale, forme constituée de plusieurs mots	3.26
πολυλεκτικό όνομα	multiword name, polylectic name	nom polylexical, nom constitué de plusieurs mots	1
πολυλεκτικός όρος	multiword term, polylectic term	terme polylexical, terme constitué de plusieurs mots	1
πρόθεση	preposition	préposition	3.24
προφορά	pronunciation	prononciation	Εισαγωγή
προφορική μορφή	oral form	forme orale	3.15
πρώτη λέξη	first word	premier mot	7.4
πρώτη συλλαβή	first syllable	première syllabe	3.28
πρώτο γράμμα	first letter	première lettre	3.19
πτώση	case	cas	5
ρίζα	root	racine	3.4
σημείο, σημάδι	sign	signe	3.1
στοιχείο λέξης	word element	élément de mot	3.4
συλλαβή	syllable	syllabe	3.24
συλλαβικά	syllabically	syllabiquement	3.25
σύμβολο	symbol	symbole	3.1
σύμμιγμα	blend	mot-valise	3.11

Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁴
σύμμιξη	blending	télescopage	3.11
σύμπλοκο όνομα	complex name	nom complexe	3.9
σύμπλοκο, σύμπλοκη μορφή	complex form	forme complexe	3.10
σύμπλοκος όρος	complex term	terme complexe	3.8
συμφωνία	agreement	accord	2
σύμφωνο	consonant	consonne	3.28
συνδυασμός	combination	combinaison	3.11
συνδυασμός χαρακτηριστικών	combinations of characteristics	combinaison de caractères	4
συνέπεια	consistency	cohérence	4
σύνθεση	composition	composition	3.11
σύνθετη λέξη	compound word	mot composé	4
σύνθετη μορφή	compound form	forme composée	3.14
συνθετικό	component	constituant	7.3
σύνθετο	compound	composé	Εισαγωγή
σύνθετο όνομα	compound name	nom composé	3.12
σύνθετος όρος	compound term	terme composé	3.13
συνοπτική μορφή	short form	forme raccourcie	3.23
συντετμημένη μορφή, μονολεκτική συντομολογία	clipped form	forme tronquée	3.21
συντετμημένο όνομα	clipped name	nom tronqué	3.21
συντετμημένος όρος	clipped term	terme tronqué	3.21
σύντμηση	clipping	truncation, troncature	3.11
συντόμευση	shortening	truncation, troncature	3.15
σύντομο όνομα	short name	nom raccourci	3.18
συντομογραφία, μη προφερόμενη συντομομορφή	abbreviation, non pronounced abbreviated form	abréviation graphique	3.19
συντομολογία, προφερόμενη συντομομορφή	pronounced abbreviated form	abréviation orale	3.20
συντομομορφή, συντομευμένη μορφή	abbreviated form	abréviation, forme abrégée	3.16
συνώνυμο	synonym	synonyme	3.16
συνώνυμο όνομα	synonmous name	nom synonyme	5
συνώνυμος όρος	synonmous term	terme synonyme	5
συστατικό στοιχείο	constituent	élément constitutif	3.24
σύστημα εννοιών	concept system	système de concepts, système de notions	Εισαγωγή
σχηματισμός	formation	formation	Τίτλος
τελεία	period	point	5
τεχνολογία πληροφοριών	information technology	technologie de l'information	4
τηλεπικοινωνίες	telecommunication	télécommunications	4
τροποποίηση	amendment	amendement, modification	2
τυπογραφική σύμβαση	typographical convention	convention typographique	5

Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος¹⁴
τυποποιημένη διαδικασία	standardized procedure	procedure normalisée	1
τυποποιητική παραπομπή	normative reference	référence normative	2
τυποποιητικό έγγραφο	normative document	document normatif	2
τύπος	type	type	5
υβριδικό παράγωγο	hybrid derivative	dérivé hybride	9
υβριδικό σύνθετο	hybrid compound	composé hybride	9
φράση	phrase	énoncé, expression	3.19
φωνήεν	vowel	voyelle	3.28
φώνημα	phoneme	phonème	6.1
φωνολογία	phonology	phonologie	6.1
χαρακτήρας	character	caractère	5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ (Πληροφοριακό)

Αγγλοελληνογαλλικό γλωσσάριο όρων

Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁵
abbreviated form	συντομομορφή, συντομευμένη μορφή	abréviation, forme abrégée	3.16
abbreviation, non pronounced abbreviated form	συντομογραφία, μη προφερόμενη συντομομορφή	abréviation graphique	3.19
acronym	ακρώνυμο	acronyme	3.25
acronymic part	ακρωνυμικό μέρος	partie acronymique	7.3
agreement	συμφωνία	accord	2
alphabet	αλφάβητο	alphabet	3.27
amendment	τροποποίηση	amendement, modification	2
application	εφαρμογή	application	2
appropriateness	γλωσσική καταλληλότητα, καταλληλότητα	adéquation	4
article	άρθρο	article	3.24
backronym	αντακρώνυμο	rétroacronyme	3.26
bibliography	βιβλιογραφία	bibliographie	Εισαγωγή
blend	σύμμιγμα	mot-valise	3.11
blending	σύμμιξη	téléscopage	3.11
capital letter	κεφαλαίο γράμμα	lettre capitale, lettre majuscule	3.24
case	πτώση	cas	5
category	κατηγορία	catégorie	5
character	χαρακτήρας	caractère	5
clipped form	συντετμημένη μορφή, μονολεκτική συντομολογία	forme tronquée	3.21
clipped name	συντετμημένο όνομα	nom tronqué	3.21
clipped term	συντετμημένος όρος	terme tronqué	3.21
clipping	σύντμηση	troncation, troncature	3.11
combination	συνδυασμός	combinaison	3.11
combinations of characteristics	συνδυασμός χαρακτηριστικών	combinaison de caractères	4
committee	επιτροπή	comité	Εισαγωγή
communication	επικοινωνία	communication	Εισαγωγή
community	κοινότητα	communauté	4
community member	μέλος της κοινότητας	membre de la communauté	4
complex form	σύμπλοκο, σύμπλοκη μορφή	forme complexe	3.10

¹⁵ Ως «παράγραφος» δηλώνεται ένα από τα σημεία του κειμένου (συνήθως το πρώτο) στα οποία απαντάται ο όρος.

Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁵
complex name	σύμπλοκο όνομα	nom complexe	3.9
complex term	σύμπλοκος όρος	terme complexe	3.8
component	συνθετικό	constituant	7.3
composition	σύνθεση	composition	3.11
compound	σύνθετο	composé	Εισαγωγή
compound form	σύνθετη μορφή	forme composée	3.14
compound name	σύνθετο όνομα	nom composé	3.12
compound term	σύνθετος όρος	terme composé	3.13
compound word	σύνθετη λέξη	mot composé	4
concept	έννοια	concept	Εισαγωγή
concept definition	ορισμός έννοιας	définition d'un concept	3
concept diagram	εννοιοδιάγραμμα	schéma conceptuel, schéma notionnel	Εισαγωγή
concept representation	παράσταση έννοιας	représentation d'un concept	3.1
concept system	σύστημα εννοιών	système de concepts, système de notions	Εισαγωγή
consistency	συνέπεια	cohérence	4
consonant	σύμφωνο	consonne	3.28
constituent	συστατικό στοιχείο	élément constitutif	3.24
correspondence	αντιστοίχιση	correspondance	4
definition	ορισμός	définition	Εισαγωγή
dependent abbreviated form	εξηρητημένη συντομομορφή	forme abrégée dépendante	3.17
derivability	παραγωγικότητα	dérivabilité	4
derivative	παραγωγή	dérivé	Εισαγωγή
derived word	παραγωγή λέξη	mot dérivé	4
designation	κατασήμανση	désignation	3.1
document	έγγραφο	document	2
equivalent Greek acronym	ισοδύναμο ελληνικό ακρώνυμο	acronyme équivalent grec	5
equivalent Greek initialism	ισοδύναμο ελληνικό αρκτικόλεξο	sigle équivalent grec	5
field	πεδίο	domaine	4
first letter	πρώτο γράμμα	première lettre	3.19
first syllable	πρώτη συλλαβή	première syllabe	3.28
first word	πρώτη λέξη	premier mot	7.4
foreign abbreviated form	ξενόγλωσση συντομομορφή	forme abrégée étrangère	8.2
foreign acronym	ξενόγλωσσο ακρώνυμο	acronyme étranger	5
foreign full form	ξενόγλωσση πλήρης μορφή	forme pleine étrangère	5
foreign initialism	ξενόγλωσσο αρκτικόλεξο	sigle étranger	5
formation	σχηματισμός	formation	Τίτλος
full form	πλήρης μορφή	forme pleine	Εισαγωγή
full form	πλήρης μορφή, ανεπτυγμένη μορφή	forme pleine, forme développée, forme en toutes lettres	5

Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁵
full name	πλήρες όνομα	nom plein	Εισαγωγή
gender	γένος	genre	5
general concept	γενική έννοια	concept général	3.3
grammatical matter	γραμματικό ζήτημα	question grammaticale	5
Greek acronym	ελληνικό ακρώνυμο	acronyme grec	Τίτλος
Greek alphabet	ελληνικό αλφάβητο	alphabet grec	3.27
Greek full form	ελληνική πλήρης μορφή	forme pleine grecque	5, 8.1
Greek initialism	ελληνικό αρκτικόλεξο	sigle grec	Τίτλος
Greek language	ελληνική γλώσσα	langue grecque	5, 6.1
Greek word	ελληνική λέξη	mot grec	8.1
Hellenic Standard	Ελληνικό Πρότυπο	Norme hellénique	Εισαγωγή
human brain	ανθρώπινος εγκέφαλος	cerveau humain	4
human mind	ανθρώπινος νους	esprit humain	4
hybrid compound	υβριδικό σύνθετο	composé hybride	9
hybrid derivative	υβριδικό παράγωγο	dérivé hybride	9
independent abbreviated form	ανεξάρτητη συντομομορφή	forme abrégée indépendante	3.18
individual concept	ατομική έννοια	concept unique	3.2
Information Society	Κοινωνία της Πληροφορίας	Société de l'Information	4
information technology	τεχνολογία πληροφοριών	technologie de l'information	4
initial consonant	αρκτικό σύμφωνο	consonne initiale	7.3
initial letter	αρχικό γράμμα	lettre initiale	3.24
initialism	αρκτικόλεξο	sigle	3.24
initialismic part	αρκτικολεξικό μέρος	partie siglique	7.3
international abbreviated form	διεθνής συντομομορφή	forme abrégée internationale	8.1
international acronym	διεθνές ακρώνυμο	acronyme international	9
international initialism	διεθνές αρκτικόλεξο	sigle international	5, 9
international prefix	διεθνές πρόθημα	préfixe international	3.18
International Standard	Διεθνές Πρότυπο	Norme internationale	2
international term	διεθνής όρος	terme international	8.1
knowledge	γνώση	connaissance	4
knowledge processing	επεξεργασία της γνώσης	traitement des connaissances	4
knowledge transmission	μετάδοση της γνώσης	transmission de connaissances	4
language	γλώσσα	langue	3.4
language policy	γλωσσική πολιτική	politique linguistique	5
least possible time	ελάχιστος δυνατός χρόνος	moindre temps possible	4
least route	ελάχιστος δρόμος	moindre parcours	4
length	μήκος	longueur	3.19
letter	γράμμα	lettre	3.27
letter grouping	ομαδοποίηση γραμμάτων	groupement de lettres	3.19
letter of the Greek alphabet	γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου	lettre de l'alphabet grec	Εισαγωγή

Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁵
lexical unit	λεξική μονάδα	unité lexicale	5
lexicographic research	λεξικογραφική έρευνα	recherche lexicographique	7.4
linguistic correctness	γλωσσική ορθότητα	correction linguistique	4
linguistic economy	γλωσσική οικονομία	économie linguistique	4
loan	δάνειο	emprunt	5
mental entity	νοητή οντότητα	entité mentale	4
monosyllabic name	μονοσύλλαβο όνομα	nom monosyllabe	3.28
morphological alteration	μορφολογική αλλοίωση	altération morphologique	5
multi-word designation, polylectic designation	πολυλεκτική κατασήμανση	désignation polylexicale, désignation constituée de plusieurs mots	3.21
multi-word form, polylectic form	πολυλεκτική μορφή	forme polylexicale, forme constituée de plusieurs mots	3.26
multiword name, polylectic name	πολυλεκτικό όνομα	nom polylexical, nom constitué de plusieurs mots	1
multiword term, polylectic term	πολυλεκτικός όρος	terme polylexical, terme constitué de plusieurs mots	1
name, appellation	όνομα, κατονομασία	nom, appellation	3.2
namer	ονοματοθέτης	nominateur	5
normative document	τυποποιητικό έγγραφο	document normatif	2
normative reference	τυποποιητική παραπομπή	référence normative	2
number	αριθμός	nombre	5
oral form	προφορική μορφή	forme orale	3.15
organization	οργανισμός	organisme	3.18
parasynthetic word	παρασύνθετη λέξη	mot parasynthétique	4
period	τελεία	point	5
permissible form	επιτρεπτή μορφή	forme permise	6.1
phoneme	φώνημα	phonème	6.1
phonology	φωνολογία	phonologie	6.1
phrase	φράση	énoncé, expression	3.19
preposition	πρόθεση	préposition	3.24
principle for term formation	αρχή σχηματισμού όρων	principe de formation des termes	4
process	διεργασία	processus	7.4
pronounced abbreviated form	συντομολογία, προφερόμενη συντομομορφή	abréviation orale	3.20
pronunciation	προφορά	prononciation	Εισαγωγή
provision	διάταξη	disposition	2
reader	αναγνώστης	lecteur	5
reference	αναφορά	référence	5
reference	παραπομπή	référence	2
revision	αναθεώρηση	révision	2
root	ρίζα	racine	3.4

Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁵
rule	κανόνας	règle	5
second name	δεύτερο όνομα	deuxième nom	Εισαγωγή
selection	επιλογή	sélection	5
sequence of consonants	ακολουθία συμφώνων	séquence consonantique	6.1
sequence of phonemes	ακολουθία φωνημάτων	séquence phonémique	6.1
short form	συντοπική μορφή	forme raccourcie	3.23
short name	σύντομο όνομα	nom raccourci	3.18
shortening	συντόμηση	troncation, troncature	3.15
sign	σημείο, σημάδι	signe	3.1
simple form	απλή μορφή	forme simple	3.7
simple name	απλό όνομα	nom simple	3.6
simple term	απλός όρος	terme simple	3.5
single-word designation, monolectic designation	μονολεκτική κατασήμανση	désignation monolexicale, désignation constituée d'un seul mot	3.21
single-word name, monolectic name	μονολεκτικό όνομα	nom monolexical, nom constitué d'un seul mot	3.21
single-word term, monolectic term	μονολεκτικός όρος	terme monolexical, terme constitué d'un seul mot	3.21
small letter	πεζό γράμμα	lettre minuscule	3.24
source language	γλώσσα πηγή	langue source	3.25
standardized procedure	τυποποιημένη διαδικασία	procédure normalisée	1
subject field	θεματικό πεδίο	domaine	3.3
successive consonants	διαδοχικά σύμφωνα	consonnes successives	7.2
successive vowels	διαδοχικά φωνήεντα	voyelles successives	6.1
syllabically	συλλαβικά	syllabiquement	3.25
syllable	συλλαβή	syllabe	3.24
symbol	σύμβολο	symbole	3.1
synonymous name	συνώνυμο όνομα	nom synonyme	5
synonymous term	συνώνυμος όρος	terme synonyme	5
synonym	συνώνυμο	synonyme	3.16
telecommunication	τηλεπικοινωνίες	télécommunications	4
term	όρος	terme	3.3
terminographical convention	ορογραφική σύμβαση	convention terminographique	5
terminological convention	ορολογική σύμβαση	convention terminologique	5
terminological interest	ορολογικό ενδιαφέρον	intérêt terminologique	5
terminology work	ορολογική εργασία	travail terminologique	3.1
text	κείμενο	texte	5
time economy	οικονομία χρόνου	économie de temps	4
transparency	διαφάνεια	transparence	4
transcription	μεταγραφή	transcription	5

Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος¹⁵
transmission channel	κανάλι μετάδοσης	canal de transmission	4
type	τύπος	type	5
typographical convention	τυπογραφική σύμβαση	convention typographique	5
variant	παραλλαγή	variante	3.3
verbal designation	λεκτική κατασήμανση	désignation verbale	3.2
vowel	φωνήεν	voyelle	3.28
word	λέξη	mot	3.19
word element	στοιχείο λέξης	élément de mot	3.4
word family	οικογένεια λέξεων	famille de mots	3.4
written form	γραπτή μορφή	forme écrite	3.15
written text	γραπτό κείμενο	texte écrit	5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ (Πληροφοριακό)

Γαλλοελληνοαγγλικό γλωσσάριο όρων

Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁶
abréviation graphique	συντομογραφία, μη προφερόμενη συντομομορφή	abbreviation, non pronounced abbreviated form	3.19
abréviation orale	συντομολογία, προφερόμενη συντομομορφή	pronounced abbreviated form	3.20
abréviation, forme abrégée	συντομομορφή, συντομευμένη μορφή	abbreviated form	3.16
accord	συμφωνία	agreement	2
acronyme	ακρώνυμο	acronym	3.25
acronyme équivalent grec	ισοδύναμο ελληνικό ακρώνυμο	equivalent Greek acronym	5
acronyme étranger	ξενόγλωσσο ακρώνυμο	foreign acronym	5
acronyme grec	ελληνικό ακρώνυμο	Greek acronym	Τίτλος
acronyme international	διεθνές ακρώνυμο	international acronym	9
adéquation	γλωσσική καταλληλότητα, καταλληλότητα	appropriateness	4
alphabet	αλφάβητο	alphabet	3.27
alphabet grec	ελληνικό αλφάβητο	Greek alphabet	3.27
altération morphologique	μορφολογική αλλοίωση	morphological alteration	5
amendement, modification	τροποποίηση	amendment	2
application	εφαρμογή	application	2
article	άρθρο	article	3.24
bibliographie	βιβλιογραφία	bibliography	Εισαγωγή
canal de transmission	κάναλι μετάδοσης	transmission channel	4
caractère	χαρακτήρας	character	5
cas	πτώση	case	5
catégorie	κατηγορία	category	5
cerveau humain	ανθρώπινος εγκέφαλος	human brain	4
cohérence	συνέπεια	consistency	4
combinaison	συνδυασμός	combination	3.11
combinaison de caractères	συνδυασμός χαρακτηριστικών	combinations of characteristics	4
comité	επιτροπή	committee	Εισαγωγή
communauté	κοινότητα	community	4
communication	επικοινωνία	communication	Εισαγωγή
composé	σύνθετο	compound	Εισαγωγή

¹⁶ Ως «παραγράφος» δηλώνεται ένα από τα σημεία του κειμένου (συνήθως το πρώτο) στα οποία απαντάται ο όρος.

Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁶
composé hybride	υβριδικό σύνθετο	hybrid compound	9
composition	σύνθεση	composition	3.11
concept	έννοια	concept	Εισαγωγή
concept général	γενική έννοια	general concept	3.3
concept unique	ατομική έννοια	individual concept	3.2
connaissance	γνώση	knowledge	4
consonne	σύμφωνο	consonant	3.28
consonne initiale	αρκτικό σύμφωνο	initial consonant	7.3
consonnes successives	διαδοχικά σύμφωνα	successive consonants	7.2
constituant	συνθετικό	component	7.3
convention terminographique	ορογραφική σύμβαση	terminographical convention	5
convention terminologique	ορολογική σύμβαση	terminological convention	5
convention typographique	τυπογραφική σύμβαση	typographical convention	5
correction linguistique	γλωσσική ορθότητα	linguistic correctness	4
correspondance	αντιστοίχιση	correspondence	4
définition	ορισμός	definition	Εισαγωγή
définition d'un concept	ορισμός έννοιας	concept definition	3
dérivabilité	παραγωγικότητα	derivability	4
dérivé	παράγωγο	derivative	Εισαγωγή
dérivé hybride	υβριδικό παράγωγο	hybrid derivative	9
désignation	κατασήμανση	designation	3.1
désignation monolexicale, désignation constituée d'un seul mot	μονολεκτική κατασήμανση	single-word designation, monolectic designation	3.21
désignation polylexicale, désignation constituée de plusieurs mots	πολυλεκτική κατασήμανση	multi-word designation, polylectic designation	3.21
désignation verbale	λεκτική κατασήμανση	verbal designation	3.2
deuxième nom	δεύτερο όνομα	second name	Εισαγωγή
disposition	διάταξη	provision	2
document	έγγραφο	document	2
document normatif	τυποποιητικό έγγραφο	normative document	2
domaine	θεματικό πεδίο	subject field	3.3
domaine	πεδίο	field	4
économie de temps	οικονομία χρόνου	time economy	4
économie linguistique	γλωσσική οικονομία	linguistic economy	4
élément constitutif	συστατικό στοιχείο	constituent	3.24
élément de mot	στοιχείο λέξης	word element	3.4
emprunt	δάνειο	loan	5
énoncé, expression	φράση	phrase	3.19
entité mentale	νοητή οντότητα	mental entity	4

Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁶
esprit humain	ανθρώπινος νους	human mind	4
famille de mots	οικογένεια λέξεων	word family	3.4
formation	σχηματισμός	formation	Τίτλος
forme abrégée dépendante	εξηρητημένη συντομομορφή	dependent abbreviated form	3.17
forme abrégée étrangère	ξενόγλωσση συντομομορφή	foreign abbreviated form	8.2
forme abrégée indépendante	ανεξάρτητη συντομομορφή	independent abbreviated form	3.18
forme abrégée internationale	διεθνής συντομομορφή	international abbreviated form	8.1
forme complexe	σύμπλοκο, σύμπλοκη μορφή	complex form	3.10
forme composée	σύνθετη μορφή	compound form	3.14
forme écrite	γραπτή μορφή	written form	3.15
forme orale	προφορική μορφή	oral form	3.15
forme permise	επιτρεπτή μορφή	permissible form	6.1
forme pleine	πλήρης μορφή	full form	Εισαγωγή
forme pleine étrangère	ξενόγλωσση πλήρης μορφή	foreign full form	5
forme pleine grecque	ελληνική πλήρης μορφή	Greek full form	5, 8.1
forme pleine, forme développée, forme en toutes lettres	πλήρης μορφή, ανεπτυγμένη μορφή	full form	5
forme polylexicale, forme constituée de plusieurs mots	πολυλεκτική μορφή	multi-word form, polylectic form	3.26
forme raccourcie	συντοπτική μορφή	short form	3.23
forme simple	απλή μορφή	simple form	3.7
forme tronquée	συντετμημένη μορφή, μονολεκτική συντομολογία	clipped form	3.21
genre	γένος	gender	5
groupement de lettres	ομαδοποίηση γραμμάτων	letter grouping	3.19
intérêt terminologique	ορολογικό ενδιαφέρον	terminological interest	5
langue	γλώσσα	language	3.4
langue grecque	ελληνική γλώσσα	Greek language	5, 6.1
langue source	γλώσσα πηγή	source language	3.25
lecteur	αναγνώστης	reader	5
lettre	γράμμα	letter	3.27
lettre capitale, lettre majuscule	κεφαλαίο γράμμα	capital letter	3.24
lettre de l'alphabet grec	γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου	letter of the Greek alphabet	Εισαγωγή
lettre initiale	αρχικό γράμμα	initial letter	3.24
lettre minuscule	πεζό γράμμα	small letter	3.24
longueur	μήκος	length	3.19
membre de la communauté	μέλος της κοινότητας	community member	4
moindre parcours	ελάχιστος δρόμος	least route	4
moindre temps possible	ελάχιστος δυνατός χρόνος	least possible time	4
mot	λέξη	word	3.19
mot composé	σύνθετη λέξη	compound word	4

Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁶
mot dérivé	παράγωγη λέξη	derived word	4
mot grec	ελληνική λέξη	Greek word	8.1
mot parasynthétique	παρασύνθετη λέξη	parasynthetic word	4
mot-valise	σύμμιγμα	blend	3.11
nom complexe	σύμπλοκο όνομα	complex name	3.9
nom composé	σύνθετο όνομα	compound name	3.12
nom monolexical, nom constitué d'un seul mot	μονολεκτικό όνομα	single-word name, monolectic name	3.21
nom monosyllabe	μονοσύλλαβο όνομα	monosyllabic name	3.28
nom plein	πλήρες όνομα	full name	Εισαγωγή
nom polylexical, nom constitué de plusieurs mots	πολυλεκτικό όνομα	multiword name, polylectic name	1
nom raccourci	σύντομο όνομα	short name	3.18
nom simple	απλό όνομα	simple name	3.6
nom synonyme	συνώνυμο όνομα	synonymous name	5
nom tronqué	συντετμημένο όνομα	clipped name	3.21
nom, appellation	όνομα, κατονομασία	name, appellation	3.2
nombre	αριθμός	number	5
nominateur	ονοματοθέτης	namer	5
Norme hellénique	Ελληνικό Πρότυπο	Hellenic Standard	Εισαγωγή
Norme internationale	Διεθνές Πρότυπο	International Standard	2
organisme	οργανισμός	organization	3.18
partie acronymique	ακρωνυμικό μέρος	acronymic part	7.3
partie siglique	αρκτικολεξικό μέρος	initialismic part	7.3
phonème	φώνημα	phoneme	6.1
phonologie	φωνολογία	phonology	6.1
point	τελεία	period	5
politique linguistique	γλωσσική πολιτική	language policy	5
préfixe international	διεθνές πρόθημα	international prefix	3.18
premier mot	πρώτη λέξη	first word	7.4
première lettre	πρώτο γράμμα	first letter	3.19
première syllabe	πρώτη συλλαβή	first syllable	3.28
préposition	πρόθεση	preposition	3.24
principe de formation des termes	αρχή σχηματισμού όρων	principle for term formation	4
procédure normalisée	τυποποιημένη διαδικασία	standardized procedure	1
processus	διεργασία	process	7.4
prononciation	προφορά	pronunciation	Εισαγωγή
question grammaticale	γραμματικό ζήτημα	grammatical matter	5
racine	ρίζα	root	3.4
recherche lexicographique	λεξικογραφική έρευνα	lexicographic research	7.4
référence	αναφορά	reference	5

Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁶
référence	παραπομπή	reference	2
référence normative	τυποποιητική παραπομπή	normative reference	2
règle	κανόνας	rule	5
représentation d'un concept	παράσταση έννοιας	concept representation	3.1
rétroacronyme	αντακρώνυμο	backronym	3.26
révision	αναθεώρηση	revision	2
schéma conceptuel, schéma notionnel	εννοιοδιάγραμμα	concept diagram	Εισαγωγή
sélection	επιλογή	selection	5
séquence consonantique	ακολουθία συμφώνων	sequence of consonants	6.1
séquence phonémique	ακολουθία φωνημάτων	sequence of phonemes	6.1
sigle	αρκτικόλεξο	initialism	3.24
sigle équivalent grec	ισοδύναμο ελληνικό αρκτικόλεξο	equivalent Greek initialism	5
sigle �tranger	ξενόγλωσσο αρκτικόλεξο	foreign initialism	5
sigle grec	ελληνικό αρκτικόλεξο	Greek initialism	Τίτλος
sigle international	διεθνές αρκτικόλεξο	international initialism	5, 9
signe	σημείο, σημάδι	sign	3.1
Société de l'Information	Κοινωνία της Πληροφορίας	Information Society	4
syllabe	συλλαβή	syllable	3.24
syllabiquement	συλλαβικά	syllabically	3.25
symbole	σύμβολο	symbol	3.1
synonyme	συνώνυμο	synonym	3.16
systeme de concepts, systeme de notions	σύστημα εννοιών	concept system	Εισαγωγή
technologie de l'information	τεχνολογία πληροφοριών	information technology	4
télécommunications	τηλεπικοινωνίες	telecommunication	4
téléscopage	σύμμιξη	blending	3.11
terme	όρος	term	3.3
terme complexe	σύμπλοκος όρος	complex term	3.8
terme composé	σύνθετος όρος	compound term	3.13
terme international	διεθνής όρος	international term	8.1
terme monolexical, terme constitué d'un seul mot	μονολεκτικός όρος	single-word term, monolectic term	3.21
terme polylexical, terme constitué de plusieurs mots	πολυλεκτικός όρος	multiword term, polylectic term	1
terme simple	απλός όρος	simple term	3.5
terme synonyme	συνώνυμος όρος	synonmous term	5
terme tronqué	συντετμημένος όρος	clipped term	3.21
texte	κείμενο	text	5
texte écrit	γραπτό κείμενο	written text	5
traitement des connaissances	επεξεργασία της γνώσης	knowledge processing	4

Γαλλικός ισοδύναμος όρος	Ελληνικός όρος	Αγγλικός ισοδύναμος όρος	Παράγραφος ¹⁶
transcription	μεταγραφή	transcription	5
transmission de connaissances	μετάδοση της γνώσης	knowledge transmission	4
transparence	διαφάνεια	tranparency	4
travail terminologique	ορολογική εργασία	terminology work	3.1
troncation, troncation	σύντμηση	clipping	3.11
troncation, troncation	συντόμευση	shortening	3.15
type	τύπος	type	5
unité lexicale	λεξική μονάδα	lexical unit	5
variante	παραλλαγή	variant	3.3
voyelle	φωνήεν	vowel	3.28
voyelles successives	διαδοχικά φωνήεντα	successive vowels	6.1

Βιβλιογραφία

- [1] ISO 704:2000, *Terminology work – Principles and methods*
- [2] ISO 1087-1:2000, *Terminology work – Vocabulary – Part 1: Theory and application*
- [3] ΕΛΟΤ 402:2009, *Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι*
- [4] ΕΛΟΤ 561-1:2006, *Ορολογική εργασία – Λεξιλόγιο – Μέρος 1: Θεωρία και εφαρμογή*
- [5] Βαλεοντής Κ., 2003, *Ελληνικά αρκτικόλεξα και ακρώνυμα υπό το πρίσμα των σύγχρονων επικοινωνιακών αναγκών*, Ανακοινώσεις του 4^{ου} Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», ΕΛΕΤΟ, Αθήνα (http://www.eleto.gr/download/Conferences/4th%20Conference/4th_12-39-ValeontisKostas.pdf)
- [6] Βαλεοντής Κ., Κριμπάς Π., 2014, *Νομική Γλώσσα, Νομική Ορολογία – Θεωρία και πράξη*, Νομική Βιβλιοθήκη & ΕΛΕΤΟ